

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»

Студента 2 курсу, 9м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік і
оподаткування в
міжнародному бізнесі»

Омельченка Андрійя
Миколайовича

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Головіна Дар'я
Вікторівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік та оподаткування»
Спеціалізація «Облік та оподаткування в міжнародному
бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри

«__» _____ 202__ р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентіві
Омельченко Андрія Миколайовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема випускної кваліфікаційної роботи : Фінансова звітність підприємства за міжнародними стандартами

Затверджена наказом ректора від «15» листопада 2019 р. № 3897

2. Строк здачі студентом закінченого роботи 7 грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці методичних та практичних рекомендацій щодо фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Об'єктом дослідження є процес формування та подання фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Предмет дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу формування та подання фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами на ТОВ «МТ-МЕД».

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ
1.1 Економічна сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами

1.2 Концептуальна основа формування фінансової звітності за міжнародними стандартами

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІ ТА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ТОВ «МТ-МЕД»

2.1. Передумови організації формування фінансової звітності на підприємстві малого бізнесу ТОВ «МТ-МЕД»

2.2. Методика формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД»

2.3. Узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ НА ТОВ «МТ-МЕД» У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ПЕРЕХОДУ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

3.1. Вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД»

3.2. Транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
	Наукова стаття	25.06.2020	25.06.2020
	1 розділ	25.06.2020	25.06.2020
	2 розділ	14.09.2020	14.09.2020
	Попередній розгляд двох розділів	19.10.2020	19.10.2020
	3 розділ	23.11.2020	23.11.2020
	Попередній захист роботи	25.11.2020	25.11.2020
	Подання завершеної роботи на кафедру	07.12.2020	07.12.2020

7. Дата видачі завдання «23» січня 2019 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Головіна Д.В.

9. Гарант освітньої програми Бенько М.М

10. Завдання прийняв до виконання студент Омельченко А.М.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

Відмітка про попередній захист _____ Головіна Д.В

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Омельченко А.М. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____ Фоміна О.В.

«_____» грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	6
1.1. Економічна сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.....	6
1.2. Концептуальна основа формування фінансової звітності за міжнародними стандартами.....	11
Висновки за розділом 1.....	19
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІ ТА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ТОВ «МТ-МЕД».....	20
2.1. Передумови організації формування фінансової звітності на підприємстві малого бізнесу ТОВ «МТ-МЕД».....	20
2.2. Методика формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД».....	24
2.3. Узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності.....	32
Висновки за розділом 2.....	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ НА ТОВ «МТ-МЕД» У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ПЕРЕХОДУ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ.....	37
3.1. Вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД».....	37

3.2. Транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів.....	43
Висновки за розділом 3.....	46
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ	
ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Важлива роль в процесі формування економічної інформації про діяльність підприємства належить фінансовій звітності, яка виступає завершеним етапом збору та оброблення інформації за минулі періоди.

Реформування фінансової звітності в Україні проходить одночасно із формуванням нової концепції обліку, що триває більше двадцяти років. Однак, фінансова звітність українських підприємств ще не повною мірою відповідає міжнародним аналогам до розкриття інформації. Серед проблем, які цьому заважають варто виділити: затвердження П(С)БО і контролю їх виконання державними органами; превалювання юридичної форми над економічним змістом; недостатня увага до професійної поведінки та рівня кваліфікації укладачів звітності тощо.

Дослідженню питань фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами чимало уваги приділяється у працях вітчизняних учених: М.Т. Білухи, М.М. Бенька, Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, О. В. Гандзюк, С.Ф. Голова, Д.В. Головіної, В.М. Костюченко, Я.Д. Крупки, М.В. Кужельного, Т.Є. Кучеренко, С.Ф. Легенчука, Н.М. Малюги, Є.В. Мниха, М.С. Пушкаря, О.В. Фоміної, М.Г. Чумаченка, А.П. Шаповалової, М.Т. Щирби, а також зарубіжних: С.А. Дипіази, К. Друрі, Р. Еклза, Е. С. Хендріксен та інших. Наукові дослідження науковців склали теоретичну основу методичних положень фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами, однак не достатньо вивченими залишаються питання пов'язані із євроінтеграційними процесами в Україні, постійний розвиток міжнародних стандартів та розширення можливостей Інтернет-технологій, тощо, що сприятиме підвищенню рівня якості фінансової звітності, а також забезпечить довіру широкого кола користувачів до звітної інформації. Важливістю, науковою та практичною значущістю окреслених проблем обґрунтовується вибір теми випускної кваліфікаційної роботи її актуальність, мета, завдання і зміст.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка методичних та практичних рекомендацій щодо фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- розкрити економічну сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами;
- розглянути концептуальні засади формування фінансової звітності за міжнародними стандартами;
- охарактеризувати передумови організації формування фінансової звітності на підприємстві малого бізнесу ТОВ «МТ-МЕД»;
- висвітлити методику формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД»;
- провести узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності;
- сформулювати вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД»;
- запропонувати транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів;

Об'єктом дослідження є процес формування та подання фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу формування та подання фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами на ТОВ «МТ-МЕД».

При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використані загальнонаукові та спеціальні методи і прийоми пізнання. Метод порівняння було використано для порівняння визнання фінансової звітності за МСФЗ та П(С)БО. Графічний метод був використаний при описі документообігу на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження є наукові роботи вітчизняних, а також зарубіжних вчених, нормативно-правові акти, закони, Кодекси,

офіційні матеріали Держаної служби статистики, Держаної податкової служби, монографії, періодичні видання, а також Інтернет ресурси, облікові реєстри, відомості, податкова та статистична звітність ТОВ «МТ-МЕД» .

Наукова новизна одержаних результатів постає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Практична значущість обраної теми випускної кваліфікаційної роботи полягає в уточненні та наданні рекомендацій щодо удосконалення організації та методології фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами.

Науковою гіпотезою дослідження є припущення, що недосконалість фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами призводить до неповного задоволення інформаційних потреб для цілей управління підприємством і потребує удосконалення.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення дослідження висвітлено у науковій статті на тему «Концептуальна основа формування фінансової звітності за міжнародними стандартами» у Збірнику наукових статей студентів КНТЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічна сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами

В умовах інтернаціоналізації економіки, важливим призначенням якої є сприяння підвищенню ефективності та конкурентоспроможності, а також привабливості для інвесторів, фінансова звітність є основним засобом комунікації, важливим елементом інформаційного забезпечення прийняття виважених економічних рішень. З огляду на це, не випадково концепція складання та оприлюднення звітності лежить в основі системи національних стандартів бухгалтерського обліку в більшості економічно розвинутих країн світу. Обумовлено це тим, що будь-яке підприємство тією чи іншою мірою потребує додаткові джерела формування фінансових ресурсів для фінансування своєї діяльності. Поповнення фінансових ресурсів на ринку капіталів можливе шляхом залучення потенційних інвесторів і кредиторів, у тому числі зарубіжних, за умови надання їм об'єктивної інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства, основним джерелом якої є фінансова звітність.

Реформування бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів, створення нової нормативної бази бухгалтерського обліку вимагає рішення цієї проблеми на національному рівні. Міжнародні стандарти фінансової звітності виступають ефективним інструментом підвищення прозорості і зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визнання доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань, яка надає можливість об'єктивно розкривати і віддзеркалювати існуючі фінансові ризики у звітуючих суб'єктів, а також порівнювати результати їх діяльності в цілях забезпечення адекватної оцінки їх потенціалу та ухвалення відповідних управлінських

рішень. У суб'єктів, які складають звітність за МСФЗ, значно зростає можливість залучити додаткові джерела капіталу та партнерів по бізнесу, які допоможуть забезпечити економічне зростання і процвітання. У свою чергу інвестори, використовуючи МСФЗ, мають доступ до інформації про фінансовий стан потенційних партнерів, що слугує додатковим інструментарієм при їх виборі.

Прозорість та розкриття інформації — сутність ефективного корпоративного управління будь-якої організації. Численні користувачі фінансової звітності підприємств — інвестори, кредитори, представники державних органів, управлінський персонал — прагнуть отримати максимум достовірної інформації про підприємство, керуючись його звітністю. Інформацію про користувачів фінансової звітності та їх основні інформаційні потреби показано в Додатку А [42].

Підготовка фінансової звітності, яка є основним джерелом інформації про напрямки, результати та перспективи діяльності підприємства, є завершальним етапом ведення бухгалтерського обліку. Фінансова звітність - це система показників, які характеризують майновий та фінансовий стан підприємства на звітну дату, а також фінансові результати його діяльності та рух грошових потоків за звітний період. Вона є невід'ємним елементом всієї системи бухгалтерського обліку. В умовах ринкової економіки фінансова звітність базується на узагальненні даних фінансового обліку і є інформаційною ланкою, яка єднає підприємство з суспільством і діловими партнерами - користувачами інформації про діяльність підприємства та перспективи його розвитку. Зокрема, вона забезпечує інформаційні потреби користувачів щодо оцінки майнового стану підприємства, джерел фінансування його діяльності, фінансової сталості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності та конкурентоспроможності; визначення стратегії і тактики розвитку підприємства, а також знаходження резервів зміцнення його фінансового стану та підвищення ефективності

функціонування. У Додатку Б наведені визначення фінансової звітності різних науковців та нормативних документів [2, 15, 17, 44].

Надання користувачам повної, об'єктивної інформації про фінансовий стан та фінансові результати діяльності підприємства для прийняття ними виважених управлінських рішень є метою складання фінансової звітності. Зважаючи на це, інформація, в якій зацікавлені всі користувачі, повинна давати можливість оцінити спроможність підприємства стабільно функціонувати, відтворювати грошові кошти та інші активи, генерувати прибуток, а також порівнювати інформацію за різні звітні періоди з метою визначення тенденцій у змінах окремих показників, що цікавлять користувачів, та фінансового стану в цілому. Найбільш повна реалізація цих завдань можлива за умови формування інформації у фінансовій звітності з дотриманням таких основних вимог.

Таблиця 1.1

Загальні вимоги до фінансової звітності

Достовірність і повнота	Фінансова звітність повинна містити інформацію, необхідну для формування достовірної і повної уяви про фінансовий стан підприємства та його зміни, а також фінансові результати діяльності
Нейтральність	При формуванні фінансової звітності підприємства має бути забезпечена нейтральність інформації, що міститься в ній, тобто неможливе однобоке задоволення потреб одних груп користувачів звітності перед іншими
Суттєвість	Показники у розрізі окремих активів, зобов'язань, доходів, витрат, а також складових капіталу повинні подаватися у фінансовий звіт лише за умови їх суттєвості. Показник вважається суттєвим, якщо його нерозкриття може вплинути на економічні рішення зацікавлених користувачів, що приймаються на основі звітної інформації.
Послідовність	По кожному показнику бухгалтерської фінансової звітності мають бути наведені дані мінімум за два роки – звітний і попередній
Зіставлення	У фінансовій звітності повинно бути забезпечено зіставлення звітних даних з показниками попередніх звітних періодів
Оформлення	Фінансова звітність має бути складена згідно з вимогами положень по бухгалтерському обліку та інших нормативних документів з бухгалтерського обліку

*Джерело: розроблено на основі [11, 22]

Ідея МСФЗ полягає в тому, щоб мати можливість порівнювати звітність підприємств різних країн. Бухгалтерський облік в сучасному його розумінні має багатовікову історію. В різних країнах, цю історію формували різні

бухгалтерські школи, зі своїми методологічними особливостями, зі своєю специфікою підходів до трактування фінансового положення господарюючих суб'єктів.

Якщо розглядати методичні аспекти міжнародних стандартів, то вона представляє собою документацію, що має певну теоретичну базу. Ця теоретична основа стандартів суттєво відрізняється від традиційних для України поглядів на бухгалтерську методологію. У основі МСФЗ лежить теорія англо-американської школи обліку, ідея якої полягає у віддзеркаленні, перш за все, економічного змісту фактів господарського життя і положення підприємства в цілому. Це визначає підходи МСФЗ до кваліфікації основних облікових категорій: активів, зобов'язань, доходів, витрат, прибутку, капіталу та інших і до оцінки (визначення вартості) елементів звітності. Україна належить до так званої континентально-європейської школи, теоретичні основи якої складає орієнтація на правовий зміст фактів, що відображаються, для якої властива залежність облікової методології від правових норм.

Разом з цим найважливішою характеристикою англо-американської системи бухгалтерського обліку є пріоритет професійної думки бухгалтера над обліковими нормативними актами, що зовсім суперечить вітчизняній практиці обліку. Для нас звичним станом речей є чітка відповідність дій по веденню обліку розпорядженням нормативних документів.

Міжнародні стандарти фінансової звітності представляють собою комплекс документів. В нього входять: зміни, включені в дане видання, вступ, Статут Фонду Комітету з міжнародних стандартів фінансової звітності, передмова до МСФЗ, Принципи складання і представлення фінансової звітності, опис процесу розробки і ухвалення стандартів, текст стандартів, роз'яснення стандартам (інтерпретації), глосарій, індекс. Всі ці документи взаємозв'язані, утворюють єдине ціле, систему; разом з тим, кожен окремий елемент цієї системи має самостійне значення [16]. Також ми розглянули нормативно-правову базу, аналіз якої було здійснено в додатку В.

Для України, як і для інших країн, економічне зростання та досягнення стратегічних цілей пов'язане з ефективною діяльністю не лише великих публічних підприємств, а й значною мірою малих і середніх. Підприємства малого та середнього бізнесу традиційно є рушієм економіки та найчисленнішим представником бізнес-середовища. В Україні у 2019 році саме малі підприємства становили 95,2 % від усіх суб'єктів підприємницької діяльності (для порівняння: великі - 0,1 %, середні - 4,7 %). Відповідно увага до звітності цих компаній також відчутна, хоч і меншою, якщо порівнювати з суспільно значущими підприємствами [51].

Загальновизнаними є переваги звітності, складеної за МСФЗ: якість, прозорість, порівнянність - тобто всі ті характеристики, що роблять її корисною для користувачів. Однак задля повноцінного досягнення такої корисності потрібна глибока деталізація. Якщо для великих публічних компаній витрати на підготовку повного пакета МСФЗ-звітності є цілком виправданими, то для малих і середніх суб'єктів підприємницької діяльності витрати можуть виявитися завеликими та навіть непідйомними. До того ж потреби користувачів фінансової звітності малих компаній є відмінними від користувачів звітності значних за розміром підприємств. Фокус уваги головно - на короткострокові цілі, поточну ліквідність і платоспроможність. Основні переваги та недоліки звітності за МСФЗ наведені в додатку Г.

Саме для таких суб'єктів і передбачено самостійний стандарт - МСФЗ для МСП, що має на меті врівноважити "витрати - вигоди" з підготовки фінансової звітності через збереження ключових підходів МСФЗ, але в дещо спрощеному вигляді та вилучення вимог щодо розкриття інформації, яка є неактуальною для непублічних компаній.

Безпосередньо Стандартом базисними критеріями для застосування спрощених МСФЗ визначено 2 якісні орієнтири: компанія не є підзвітною суспільству; для зовнішніх користувачів оприлюдненню підлягає фінансова звітність загального призначення.

Одразу зазначимо, що МСФЗ для МСП залишається поза увагою вітчизняного законодавства. Натомість у вітчизняному Законі про бухоблік використовують кількісні критерії для розмежування підприємств за розмірами (Додаток Д). На основі цього чітко визначено коло МСФЗ-суб'єктів. Відповідно всі інші підприємства (середні, малі та мікро, за винятком ПАТ, підприємств видобувної галузі та переліку Кабміну) потенційно можуть обрати МСФЗ для МСП як свою концептуальну основу на добровільних засадах.

Переваги від застосування МСФЗ для МСП пов'язуємо з розвитком представників малого та середнього бізнесу: якщо в майбутньому середнє підприємство "доросте" до великої публічної компанії, для якої МСФЗ є обов'язковими, перехід для нього буде простішим, аніж із національних стандартів [5, 11, 45].

Складність переходу на МСФЗ для МСП залежить від концептуальної основи, яку підприємство застосовувало раніше:

- з повного пакета МСФЗ - перехід є доволі простим, оскільки характеризується зміною концептуальної основи в бік спрощення вимог; однак на практиці такий перехід є малоімовірним;
- з національних стандартів - за алгоритмом не відрізняється від процесу переходу на повні МСФЗ, але, зважаючи на спрощений характер МСФЗ для МСП, може бути менша кількість коригувань .

1.2 Концептуальна основа формування фінансової звітності за міжнародними стандартами

Міжнародні стандарти фінансової звітності були розроблені відповідно до «Концептуальної основи складання та подання фінансових звітів». «Концептуальна основа» Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є концептуальною обліковою основою, яка встановлює концепції, покладені в основу складання та подання фінансових звітів для зовнішніх користувачів [27]. До Концептуальної основи доводиться

звертатися, зокрема, у разі формування професійного судження за відсутності прямих вказівок у стандартах. Також до концептуальної основи звертаються інвестори для прийняття рішень щодо розміщення коштів і аудитори – для формуванні думки щодо того, чи відповідають фінансові звіти вимогам МСФЗ.

Концептуальна основа не є МСФЗ і не визначає стандарти для певних випадків розкриття інформації або оцінки. В окремих випадках можливі суперечності між Концептуальною основою і вимогами МСФЗ. В разі наявності такої суперечності вимоги МСФЗ є домінуючими над вимогами Концептуальної основи [30].

У березні 2018 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку опублікувала оновлену версію Концептуальної основи (додаток Е). Вона описує мету та теоретичні основи фінансової звітності загального призначення, а також покликана сприяти учасникам процесу фінансового звітування, а саме: допомагати РМСБО розробляти міжнародні стандарти фінансової звітності, заснованих на послідовних концепціях; допомагати тим, хто складає фінансову звітність, розробляти послідовні облікові політики, коли відсутні стандартні положення щодо окремих операцій та подій або коли стандарти дозволяють обирати облікову політику; допомагати всім зацікавленим сторонам розуміти та тлумачити МСФЗ [23].

Наприклад, МСФЗ не містять положень щодо оцінки та обліку безоплатно отриманих активів, зокрема основних засобів. Якщо формально дотримуватись МСБО 16 «Основні засоби», первісна вартість (собівартість) безоплатно отриманого об'єкта основних засобів дорівнює нулю, оскільки не сплачено грошові кошти чи їх еквіваленти та не надано жодної іншої компенсації.

Але нова версія Концептуальної основи зазначає, що у разі отримання активу внаслідок події, що не є ринковою угодою (зокрема, отримання активу на безоплатній основі), оцінка такого активу за історичною собівартістю може не забезпечувати правдиве подання інформації. У цьому

випадку Концептуальна основа допускає первісну оцінку безоплатно отриманого активу на основі його поточної вартості [11].

Оновлена версія Концептуальної основи складається з 8 розділів, замість 4 розділів старої редакції.

Таблиця 1.2

Складові розділи Концептуальної основи

Редакція 2010 року	Редакція 2018 року
1. Мета фінансової звітності загального призначення.	1. Мета фінансової звітності загального призначення.
2. Суб'єкт господарювання, що звітує.	2. Якісні характеристики корисної фінансової інформації.
3. Якісні характеристики корисної фінансової інформації.	3. Фінансова звітність та суб'єкт, що звітує.
4. Концептуальна основа.	4. Елементи фінансових звітів.
	5. Визнання та припинення визнання.
	6. Оцінювання.
	7. Подання та розкриття.
	8. Концепція капіталу та збереження капіталу.

**Джерело: розроблено на основі [22, 23]*

Якщо порівнювати нову версію з редакцією 2010 року, помітно, що з'явилися нові розділи та додалася інформація, яка розкриває деякі поняття та терміни по новому. Так як бухгалтерський облік постійно змінюється – потрібно оновлювати нормативні документи, щоб всі користувачі могли вірно сприймати інформацію, яка надається у фінансових звітах. Отже, в майбутньому варто очікувати нову редакцію Концептуальної основи.

А на даному етапі розглянемо зміни, які відбулися в редакції 2018 року відносно 2010 більш детально за кожним розділом.

Розділ 1. Інформацію з першого розділу перенесено до нової версії без суттєвих змін. В основному розкривається мета Концептуальної основи,

також міститься інформація для інвесторів щодо корисності та повноти даних, наведених у звіті.

Наприкінці розділу наводиться інформація про економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, вимоги до нього та зміни у ресурсах та вимогах.

Додатково у тексті відновлено концепцію підзвітності, яка не була внесена при оновленні початкової редакції у 2010 році. Дивлячись на це, було приділено увагу на важливість розрізняти інформацію, необхідну для оцінки результатів діяльності підприємства та іншу інформацію, що необхідна користувачам для оцінки майбутніх грошових потоків підприємства.

Розділ 2. У другому розділі наведені уточнення до певних формулювань, також, як і раніше наведені 3 основоположні якісні характеристики: доречність, суттєвість та правдиве подання.

Наведено поняття «обачність» та визначено важливість переваги економічної сутності господарських операцій над їх юридичною формою. Тепер Концептуальна основа розглядає обачність як дотримання обережності під час здійснення судження в умовах невизначеності. Тобто не слід, як занижувати, так і завищувати оцінку активів, зобов'язань, доходів і витрат.

Як і в старій редакції, вказано інформацію щодо посилювальних якісних характеристик (зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість) та їх застосування, описується вартісне обмеження на корисну інформацію для надавачів і користувачів фінансової інформації.

Розділ 3. Третій розділ новий – він визначає суб'єкта, що звітує та межі фінансового звітування.

Термін «суб'єкт, що звітує» часто зустрічається в текстах МСФЗ, але лише зараз маємо його визначення. «Суб'єкт, що звітує – суб'єкт, що зобов'язаний або вирішив скласти фінансову звітність загального призначення». При цьому суб'єктом, що звітує, необов'язково є юридична особа. Таким суб'єктом може бути підприємство, його частина або кілька підприємств. Це слід мати на увазі, оскільки в українському перекладі МСФЗ

застосовується термін «суб'єкт господарювання», що в законодавчих актах часто означає саме юридичну особу.

В цьому розділі розглянуто три види звітності, залежно від сфери охоплення:

- консолідовану – звітність групи підприємств, де існує взаємозв'язок «материнське – дочірнє підприємство»;
- неконсолідовану – звітність про діяльність лише материнського підприємства;
- комбіновану – звітність кількох суб'єктів, де відсутні взаємозв'язок «материнське – дочірнє підприємство».

Розділ 4. В четвертому розділі змінені визначення активу, зобов'язання, доходу та витрат. Більш детально порівняємо з редакцією 2010 року у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Сутність елементів фінансової звітності відповідно до Концептуальної основи

Елемент фінансової звітності	Концептуальна основа 2010 року	Концептуальна основа 2018 року
1	2	3
Актив	Ресурс, контрольований суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання	Теперішній економічний ресурс, який контролюється суб'єктом господарювання у результаті минулих подій
Зобов'язання	Теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої очікувано спричинить зменшення економічних вигід	Теперішній обов'язок суб'єкта господарювання щодо передачі економічних ресурсів, що виник в результаті минулих подій
Дохід	Збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення власного капіталу, за винятком збільшення, пов'язаного з	Збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводять до збільшення власного капіталу, окрім випадків, пов'язаних із внесками учасників

	внесками учасників	
--	--------------------	--

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
Витрати	Зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи зменшення корисності активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам	Зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу, окрім випадків, пов'язаних із виплатами учасникам

*Джерело: розроблено на основі [22, 23]

Значні зміни відбулися у визначеннях активу і зобов'язання. Актив вже не розглядається як надходження економічних вигід, очікуване в майбутньому. Тепер актив визначається як існуюче право, що має перспективу для отримання економічних вигід. Це означає, що підприємство має права на використання певного об'єкта та може вважати його активом за будь яких обставин, навіть якщо ймовірність отримання економічних вигід є низькою. Але низька ймовірність отримання економічних вигід може вплинути на доцільність визнання активу в балансі.

Зобов'язання визначаються як обов'язок надати економічний ресурс, а не як очікуване зменшення економічних вигід. При цьому йдеться про обов'язок чи відповідальність, уникнути яких практично неможливо. Зміни у визначенні доходу і витрат є похідними від нових визначень активу і зобов'язання.

Розділ 5. У цьому розділі показано критерії визнання елементів фінансовій звітності та описано рекомендації щодо їх виключення із звітності.

На відміну від попередньої редакції Концептуальної основи, вказано, що головними критеріями визнання є забезпечення доречної інформації та її правдивого подання. При цьому доречність інформації залежить від наявності невизначеності та ступеня ймовірності руху економічних вигід [23].

Також в п'ятому розділі міститься нова інформація щодо припинення визнання елементів фінансової звітності. Передбачено, що підприємство припиняє визнання активу з моменту втрати контролю над ним. Тож потрібно припинити визнання зобов'язання, якщо у підприємства більше не існує обов'язку щодо його погашення.

Розділ 6. В шостому розділі наведено опис різних методів оцінки та фактори, що впливають на їх вибір. Концептуальна основа визначає дві основи оцінки: історична вартість і поточна вартість.

Поточна вартість враховує умови, що існують на дату оцінки та охоплює історичну собівартість, поточну собівартість, вартість реалізації, теперішню вартість.

Таблиця 1.4

Основи оцінки відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності

Історична собівартість	Поточна собівартість	Вартість реалізації (погашення)	Теперішня вартість
Активи: за сумою сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів на момент придбання; Зобов'язання: за сумою надходжень, отриманих в обмін на зобов'язання	Активи: за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б сплачена в разі придбання такого самого або еквівалентного активу на поточний момент; Зобов'язання: за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язання на поточний момент	Активи: за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яку можна було б отримати на поточний момент шляхом продажу активу; Зобов'язання: за вартістю їх погашення, тобто за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення	Активи: за теперішньою дисконтованою вартістю майбутніх чистих надходжень грошових коштів; Зобов'язання: за теперішньою дисконтованою вартістю майбутнього чистого вибуття грошових коштів

		зобов'язань	
--	--	-------------	--

**Джерело: сформовано на основі [30]*

При виборі методу оцінки потрібно враховувати: звіт, в якому відображають інформацію, витрати, пов'язані із розрахунками при застосуванні відповідного методу та необхідність досягнення якісних характеристик.

Розділ 7. Цей розділ описує положення, що не розглядалися редакцією Концептуальної основи 2010 року. В розділі зазначені цілі та принципи подання і розкриття інформації. Також наведено класифікацію активів і зобов'язань, власного капіталу та доходів і витрат

Вказано, що основним джерелом інформації про фінансові результати підприємства є звіт про прибутки та збитки. Тобто всі доходи і витрати повинні відображатися у цьому звіті. Тільки у виняткових випадках певні доходи і витрати відображаються окремо у складі іншого сукупного доходу. Тож потрібно мати уточнення, які саме статті слід включити до складу іншого сукупного доходу, а які у подальшому переносити з нього до звіту про прибутки та збитки [11].

Розділ 8. Інформація цього розділу повністю перенесена з минулої версії Концептуальної основи. Тут розглядається фізична та фінансова концепції капіталу та його збереження. Фінансова концепція капіталу прийнята більшістю суб'єктів господарювання при складанні фінансових звітів.

Таблиця 1.5

Сутність концепції капіталу

Фінансова концепція капіталу	Фізична концепція капіталу
За фінансовою концепцією капіталу капітал є синонімом чистих активів або власного капіталу підприємства. Фінансова концепція капіталу приймається більшістю підприємств при складанні своїх фінансових звітів.	За фізичною концепцією капіталу капітал розглядається як виробнича потужність підприємства, що базується, наприклад, на вироблених одиницях за день.
Збереження фінансового капіталу	Збереження фізичного капіталу
Прибуток є збільшенням фінансової суми чистих активів за період (виключаючи операції з власниками).	Прибуток є збільшенням фізичної виробничої потужності за період (виключаючи операції з власниками).

Джерело: сформовано на основі [11, 45]

Принципова різниця між двома концепціями збереження капіталу полягає в трактуванні впливу змін у ціні активів та зобов'язань суб'єкта господарювання. Концепція збереження капіталу пов'язана з тим, як суб'єкт господарювання визначає капітал, який він прагне зберегти. Вибір суб'єктом господарювання відповідної концепції капіталу має базуватися на потребах користувачів фінансових звітів.

Концептуальна основа фінансової звітності доповнює МСФЗ та надає додаткове розуміння щодо формування фінансового звіту та правильного сприйняття інформації, зазначеної в ньому. Концептуальною основою визначені елементи, інформація за якими в обов'язковому порядку наводиться в фінансових звітах. Кожний елемент фінансових звітів повинен мати оцінку, за якою він відображається. Проблема вибору оцінки того чи іншого елемента фінансової звітності на практиці реалізується виключно на основі професійного судження бухгалтера. В тексті Концептуальної основи з часом повинні відбуватися зміни, щоб максимально відповідати тій ситуації, яка відбувається в економічному середовищі для комфортного ведення бухгалтерського обліку та достовірного інформування зацікавлених осіб фінансових звітів.

Висновок за розділом 1

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки стосовно теоретичних основ фінансового звітування підприємства за міжнародними стандартами. Розкрито економічну сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами. На наш погляд фінансовою звітністю варто вважати систему узагальнених показників, сформованих на підставі даних рахунків бухгалтерського обліку, та іншої фінансової інформації про підприємство за звітний період, призначену для зовнішніх і внутрішніх користувачів з метою здійснення управління та прийняття економічних рішень.

Розглянуті концептуальні засади формування фінансової звітності за міжнародними стандартами, які функціонують як система і включає такі елементи: користувачі фінансової звітності; мета фінансової звітності; регулювання; методологія формування фінансової звітності; принципи формування фінансової звітності; якісні характеристики звітної фінансової інформації. Відтак, можна стверджувати, що розвиток цих елементів сприятиме гармонізації вітчизняної фінансової звітності з міжнародними стандартами та підвищенню корисності її інформації для вирішення управлінських завдань.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІ ТА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ТОВ «МТ-МЕД»

2.1. Передумови організації формування фінансової звітності на підприємстві малого бізнесу ТОВ «МТ-МЕД»

Для проведення дослідження базовим підприємством обрано товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «МТ-МЕД», яке є суб'єктом малого підприємництва приватної форми власності. Підприємство займається оптовою та роздрібною торгівлею. Основний вид економічної діяльності підприємства належить до групи G «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів», а саме до підгрупи 47 «Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами» та має назву «Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах».

Дослідження показало, що облік на підприємстві ведеться бухгалтером. Однак бухгалтерії не створено за відсутності потреби. Тож бухгалтер входить до економічного відділу разом з посадою касира. Організаційну структуру підприємства відображено на (рис. 2.1). Економічна характеристика ТОВ «МТ-МЕД» представлена в Додатку Ж.

Рис.2.1. Організаційна структура ТОВ «МТ-МЕД»

**Джерело: авторська розробка*

Характерно, що бухгалтер, згідно з чинним законодавством та посадовими інструкціями, затвердженими на ТОВ «МТ-МЕД», зобов'язаний вести бухгалтерський облік, підбивати підсумки та аналізувати фінансову інформацію для підготовки відповідних стандартизованих звітів, надавати консультації, допомогу та попереджати про проблеми фірми, виявлені під час аналізу та інше. З метою автоматизації деяких ділянок обліку використовується програмне забезпечення «1С: Підприємством». Крім цього, підприємство веде облік згідно з наказом №1а «Про обліку політику підприємства», де визначені основні положення облікової політики ТОВ «МТ-МЕД».

Проте на кожному підприємстві існують типові дії, які виконуються бухгалтером. У цьому аспекті варто взяти до уваги типову послідовність дій щодо облікового процесу на ТОВ «МТ-МЕД» подана на (рис. 2.2).

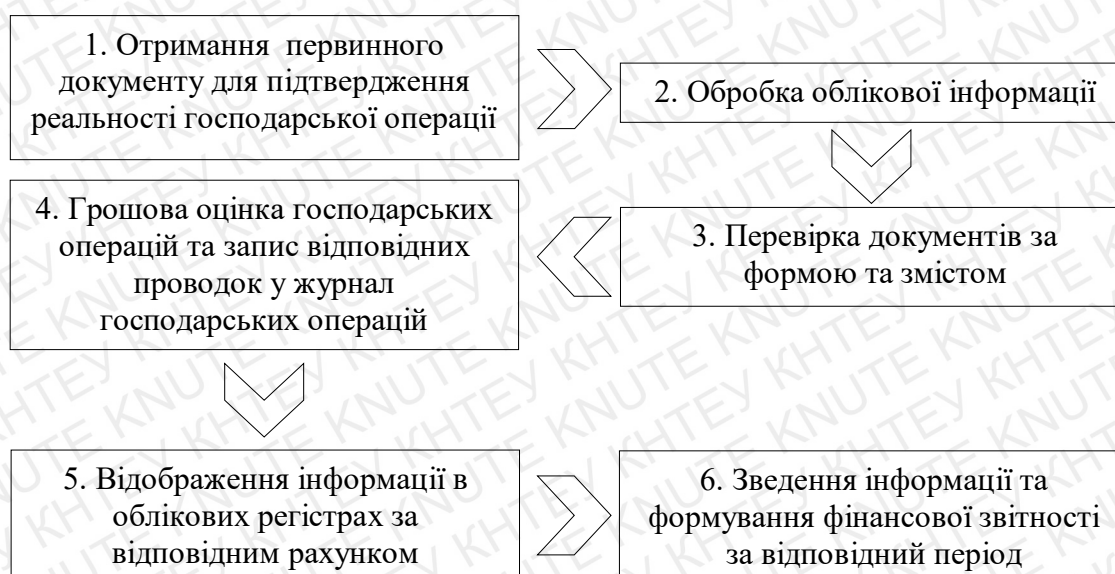

Рис. 2.2. Організація облікового процесу ТОВ «МТ-МЕД»

**Джерело: авторська розробка*

Таким чином, першочергово після отримання працівниками будь-якого відділу первинного документу, в якому відображається конкретний вид операції, бухгалтером виконується обробка первинної документації. На

даному етапі перевіряється справжність первинного документа та відповідність його вимогам законодавства.

В основному при організації обліку на ТОВ «МТ-МЕД» для складання фінансової звітності слід виділяти послідовні фази циклу обробки облікової інформації, які представлені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Оперограма послідовності обробки облікової інформації підприємства
ТОВ «МТ-МЕД»**

Найменування операції	Головний бухгалтер	Директор
Збір даних про кожну операцію (подію) та відображення її у відповідних первинних документах	1	
Аналіз кожної операції та її оцінка	2	
Здійснення записів за економічними наслідками кожної операції у програми 1 С 8.3. «Підприємство»	3	
Систематизація та узагальнення даних у Журналі-Головній програми 1 С 8.3. «Підприємство»	4	
Складання фінансової звітності	5	
Затвердження показників фінансової звітності	6	6

**Джерело: власне дослідження на основі матеріалів ТОВ «МТ-МЕД»*

Безсумнівно, що важливим елементом методології обліку є спосіб бухгалтерського вимірювання – оцінка і калькуляція.

На ТОВ «МТ-МЕД» передбачається застосування різних методів оцінки залежно від того, яким чином відбувалося надходження активів (основні засоби, нематеріальні активи, товари): в разі придбання - здійснюється оцінка за первісною вартістю (НПСБО 7, 8, 9,12); в разі безоплатного отримання - за справедливою вартістю (НПСБО 7, 8, 9, 12); в разі внесення до статутного капіталу – за справедливою вартістю (НПСБО 7, 8, 9, 12); отримані в обмін на подібні або неподібні активи – за справедливою вартістю (НПСБО 7, 8, 9, 12).

За нашим переконанням наявність різних підходів до оцінки активів, зобов'язань, доходів і витрат для різних за розмірами малих підприємств не

відповідає вимогам спрощення обліку, оскільки для малих підприємств застосовуються загальноприйняті методи оцінки, а для окремої групи мікропідприємств – значно спрощену процедуру оцінки окремих видів активів і зобов'язань. У цьому розумінні на підприємствах малого бізнесу варто виділення методів оцінки, які є найбільш доцільними та економічно обґрунтованими для їх використання на таких підприємствах.

План рахунків, що відображає фінансовий стан та результати діяльності ТОВ «МТ-МЕД» та запропоновані представлені в таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Діючі рахунки плану рахунків, що відображають фінансовий стан та результати діяльності на ТОВ «МТ-МЕД»

Рахунки плану рахунків	
1	2
Стаття	Рахунки
Необоротні активи	10 «Основні засоби», 13 «Знос необоротних активів», 15 «Капітальні інвестиції», 18 «Інші необоротні активи»
Оборотні активи	281 "Товари на складі", 282 "Товари в торгівлі", 285 "Торгова націнка", 30 «Каса», 31 «Рахунки в банках», 37 «Розрахунки з різними дебіторами»
Витрати майбутніх періодів	39 «Витрати майбутніх періодів»
Власний капітал	40 «Власний капітал», 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»
Забезпечення майбутніх витрат і платежів	47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів», 48 «Цільове фінансування і цільові надходження»
Довгострокові зобов'язання	55 «Інші довгострокові зобов'язання»

Продовження таблиці 2.2

1	2
Поточні зобов'язання	64 «Розрахунки за податками і платежами», 66 «Розрахунки з оплати праці», 68 «Розрахунки за іншими операціями»
Доходи майбутніх періодів	68 «Доходи майбутніх періодів»
Доходи, фінансові результати	70 «Доходи від реалізації», 74 «Інші доходи», 79 «Фінансові результати»
Витрати	90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 96 «Інші витрати»

**Джерело: власне дослідження на основі матеріалів ТОВ «МТ-МЕД»*

Дослідили, як організований рух документообігу, починаючи з первинної документації і завершуючи фінансовою звітністю. Рух документів, використання рахунків та етапи збору облікової інформації висвітлили в таблицях та рисунках. Бухгалтер на підприємстві діє в рамках чинного законодавства та посадових інструкцій, організація відноситься до суб'єктів малого підприємництва і відповідно складає та подає скорочену форму фінансової звітності.

Вважаємо, що склад та структури рахунків спрощеного плану рахунків який діє на ТОВ «МТ-МЕД», за класами, дозволяє визначити, що з одного боку класи рахунків, які відображають необоротні і оборотні активи детальніше відображають наявні господарські засоби підприємства, а з іншого боку зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати розкриваються в більш загальному вигляді.

2.2. Методика формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД»

По суті фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва, яка складається за національними стандартами – це фінансова звітність, що

містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності юридичних осіб – суб’єктів малого підприємництва за звітний період;

На підставі звітних показників приймаються рішення іншими суб’єктами щодо співпраці з підприємством. Крім того, воно переслідує і власні інтереси, які полягають, найчастіше, у підвищенні доходності та залученні нових інвестицій (рис. 2.3).

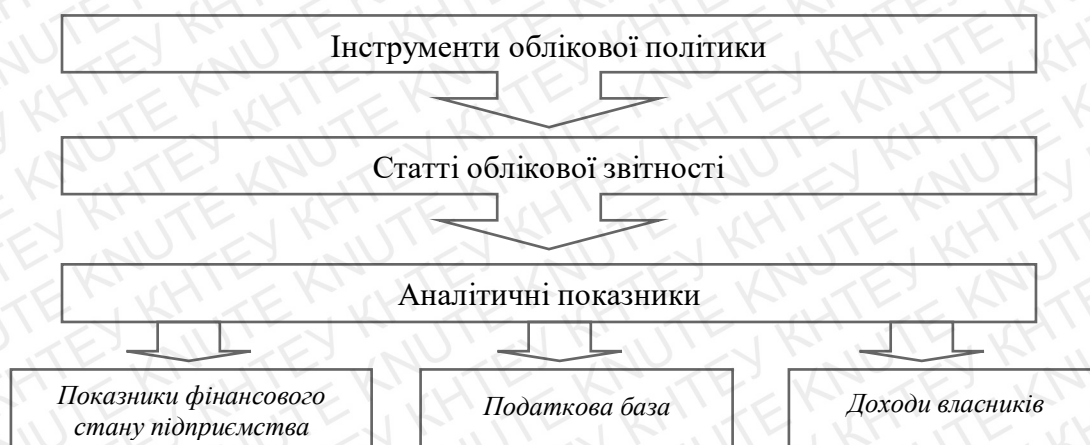

Рис. 2.3. Вплив облікової політики на показники діяльності підприємства
*Джерело: на основі [8]

Таким чином, умовний вибір методики обліку спричинює реальні зміни у складі зобов’язань і вимог підприємств. При розробці облікової політики слід застосовувати такий метод, який би дав змогу спрогнозувати наслідки її реалізації.

Слід відмітити, що вибір елементів облікової політики впливає на показники звітності. Зокрема, такі елементи облікової політики як порядок визначення вартісної межі між основними засобами та малоцінними матеріальними активами, обрані методи нарахування амортизації, порядок списання витрат, пов’язаних з ремонтом та поліпшенням основних засобів, порядок визначення порогу суттєвості для переоцінки основних засобів будуть впливати на формування показників таких форм фінансової звітності як звіт про фінансовий стан, звіт про сукупний дохід, звіт про власний капітал, примітки до звітності.

По суті, бухгалтерська фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між підприємством із зовнішнім середовищем.

Схематично процес складання річного звіту на ТОВ «МТ-МЕД» можна представити у вигляді граф сіткового графіка (рис. 2.4).

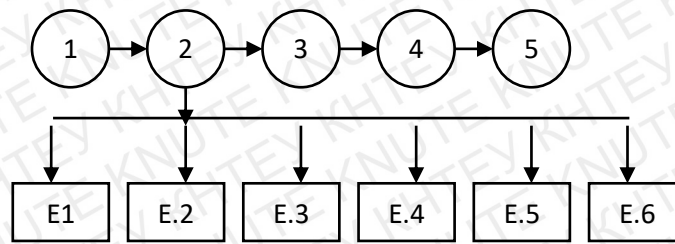

Рис. 2.4 Примірний сітковий графік складання річної звітності ТОВ «МТ-МЕД»

**Джерело: власне дослідження на основі [7]*

На першому підготовчому етапі: розробляється графік складання річного звіту, що затверджується наказом керівника підприємства; початок робіт зі складання річного звіту вказується в даному наказі.

Як відомо перед складанням річного звіту на підприємстві повинні бути обґрунтовані результати ретельно проведеної інвентаризації, статті активу і пасиву балансу. За допомогою інвентаризації перевіряють правильність даних поточного обліку і виявляють помилки, допущені в обліку; враховують невраховані господарські операції, контролюють схоронність тих або інших господарських засобів у матеріально відповідальних осіб. Тобто це етап інвентаризації, який представлений: E.1 — інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів; E.2 — інвентаризація товарно-матеріальних цінностей; E.3 — інвентаризація витрат майбутніх періодів, резервів майбутніх витрат й платежів; E.4 —

інвентаризація витрат; Е.5 – інвентаризація грошових коштів; Е.6 – інвентаризація інших засобів та джерел.

На третьому етапі проводиться уточнення поточних даних в грудні місяці. Головним чином на четвертому етапі проходить складання звітних форм річної звітності. Як правило на п'ятому етапі проходять завершальні роботи (передача річного звіту до відповідних користувачів).

ТОВ «МТ-МЕД» являється суб'єктом малого підприємництва, отже повинен подавати спрощений фінансовий звіт, який складається з форми №1-м «Баланс» та форми №2-м «Звіт про фінансові результати» (додаток 3). Звітним періодом являється рік і строк подання звітності не пізніше 28 лютого року, що настає за звітним.

В основному методологія складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва визначена НП(С)БО 25, норми якого застосовуються суб'єктами малого підприємництва, які визнані такими відповідно до чинного законодавства, і представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності (Додаток К).

Також варто зазначити, що з 3 листопада 2020 року майже всі НП(С)БО стали національними. Переважно це косметичні правки, але до НП(С)БО 25 були внесені деякі зміни, а саме з НП(С)БО 25 виключено згадку про заборгованість засновників з формування статутного капіталу зі статті «Поточна дебіторська заборгованість». Крім того, уточнено, що у статті «Неоплачений капітал» відображається сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Суми за цією статтею вираховуються під час визначення підсумку власного капіталу. Форму №1-мс після позиції «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» доповнили новою позицією «Неоплачений капітал». Відповідно мікропідприємства отримують нову форму Балансу за ф. №1-мс та після її набрання чинності саме її мають заповнювати. Ці зміни підприємство буде застосовувати у звітності вже з наступного року [33].

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.

У балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Згортання статей активів та зобов'язань є неприпустимим, крім випадків, передбачених відповідними положеннями (стандартами). Підсумок активів балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу.

У статті «Основні засоби» наводиться вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також вартість інших необоротних матеріальних активів. У цій статті також наводиться вартість нематеріальних активів.

У статті наводяться окремо первісна (переоцінена) та залишкова вартість основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів, а також нарахована в установленому порядку сума їх зносу. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю вказаних необоротних активів і сумою їх зносу на дату балансу.

У статті «Запаси» відображається вартість запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектувальних виробів, запасних частин, тари (крім інвентарної), будівельних матеріалів та інших матеріалів.

У статті «Гроші та їх еквіваленти» відображаються кошти в касі, на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій, а також еквіваленти грошових коштів. У цій статті окремо наводяться кошти в національній та іноземній валюті. Кошти, які не можна використати для операцій протягом одного року, починаючи з дати балансу, або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, відображаються у складі необоротних активів.

У статті «Інші оборотні активи» наводяться суми оборотних активів, які не включені до згаданих вище статей розділу «Оборотні активи».

У статті «Зареєстрований (пайовий) капітал» наводиться зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства.

У статті «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» відображається сума нерозподіленого прибутку.

У статті «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» відображається сума заборгованості постачальникам і підрядчикам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену векселями.

У статті «Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом» відображається заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з працівників підприємства.

У статті «Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування» відображається сума заборгованості за відрахуваннями до Пенсійного фонду України, на обов'язкове соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників.

У статті «Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці» відображається заборгованість за нарахованою, але ще не сплаченою сумою оплати праці, а також за депонованою заробітною платою. Заборгованість підприємству працівників за операціями з оплати праці наводиться у статті «Інша поточна дебіторська заборгованість».

У статті «Інші поточні зобов'язання» відображаються суми зобов'язань, які не включені до інших статей, наведених у розділі «Поточні зобов'язання», зокрема заборгованість за одержаними авансами, заборгованість засновникам у зв'язку з розподілом прибутку, заборгованість пов'язаним сторонам.

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) непрямих податків та інших вирахувань з доходу.

У статті «Інші доходи» відображаються: дивіденди, відсотки, доходи, отримані від фінансових інвестицій; дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; інші доходи, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

У статті «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» показується виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів, визначена відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

У статті «Інші витрати» відображаються: витрати на сплату процентів та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями; інші витрати, які виникають у процесі діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

У статті «Фінансовий результат до оподаткування» відображається різниця між чистими доходами та витратами підприємства.

У статті «Чистий прибуток (збиток)» відображається чистий прибуток або чистий збиток - різниця між сумою фінансового результату до оподаткування і сумою витрат з податку на прибуток.

Правильність складання бухгалтерського звіту може бути перевірена порівнянням відповідних показників.

Стосовно подання фінансової звітності адміністрація виконує контрольні функції, і навпаки, щодо її оприлюднення – контрольні функції виконує бухгалтерія. Система організації бухгалтерського обліку та звітності є однією важливою у діяльності підприємства, треба відмітити зв'язок публічного і приватного інтересу користувачів фінансової звітності.

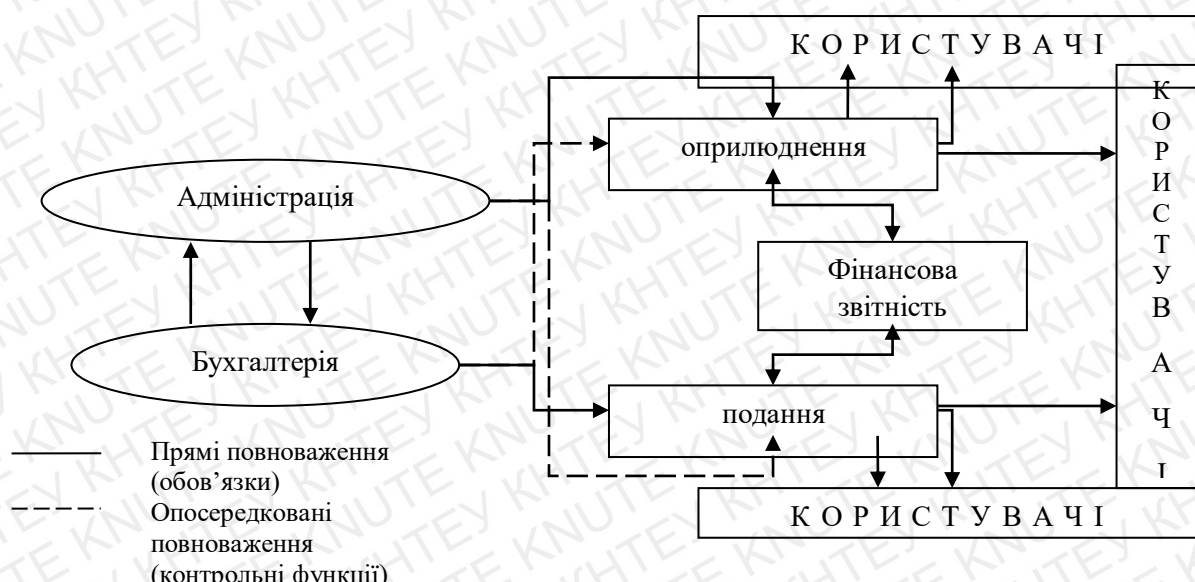

Рис. 2.4. Схема розподілу повноважень при реалізації подання та оприлюднення фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД»

Джерело: сформовано на основі [9]

Якщо оприлюднення охоплює як публічний, так і приватний інтерес, то подання фінансової звітності – тільки приватний, лише в окремих випадках можна говорити про наявність публічного інтересу. Це говорить про те, що подання охоплює майнову основу, а до оприлюднення фінансової звітності додається й немайна основа в результатах діяльності суб'єкта господарювання [10].

Отже, в балансі підприємства розкриваються такі статті: в структурі активів основні засоби, запаси, гроші та їх еквіваленти, інші оборотні активи; в структурі пасивів зареєстрований (пайовий) капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом, поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування, поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці, інші поточні зобов'язання. В звіті про фінансові результати розкриваються наступні статті: чистий дохід, інші доходи, собівартість реалізованої продукції, інші витрати, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток (збиток).

2.3. Узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності

Інформація про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» тісно пов'язана з податковими розрахунками, а відповідно із звітністю. У цьому аспекті варто взяти до уваги те, що відповідно до Податкового кодексу України (далі ПКУ) «під час реалізації товарів виникає непрямий податок – податок на додану вартість (далі ПДВ), він входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець [38].

По суті порядок формування розрахунків із ПДВ на ТОВ «МТ-МЕД» це перенесення накопиченої на відповідних субрахунках інформації до статей балансу. У підсумку, накопичені на рахунках бухгалтерського обліку суми, пов'язані з розрахунками з ПДВ, стосуються відображення: бюджетного відшкодування; податкового кредиту та податкових зобов'язань, пов'язаних із авансами; сум ПДВ, не підтверджених податковими накладними постачальника.

Як показали дослідження, правила заповнення декларації з ПДВ на ТОВ «МТ-МЕД» збігаються із Порядком заповнення і подання податкової звітності з ПДВ (Додаток Л).

Виходячи з цих проведень ми бачимо що, сума ПДВ при першій події – реалізації товарів збільшує і зменшує дохід одночасно. На підставі обліку ПДВ ми бачимо, що рахунок 70 «Дохід від реалізації товарів» за кредитом накопичує не лише сам дохід, а й включає непрямі податки, сума яких відображається за кредитом, що в результаті впливає на чистий дохід.

Характерно, що за підсумками місяця ТОВ «МТ-МЕД» формує Податкову Декларацію з податку на додану вартість та звітує до податкових органів протягом 20 календарних днів після закінчення звітного періоду. Узагальнення інформації щодо обсягів реалізації товарів з податку на додану вартість за ставкою 20% відбувається у першому розділі «Податкові зобов'язання» у рядку 1.1 колонці А формуються обсяги постачання без

ПДВ, у колонці Б формуються сума податку на подану вартість. При тому на підставі заповнення цих рядків формується Додаток 5 «Розшифровки податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів», в якому відображаються обсяги постачання контрагентам за їх індивідуальними податковими номерами у розділі 1 «Податкові зобов'язання». У тому числі незалежно від того чи зареєстрована податкова накладна у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН), платник податку зобов'язаний відобразити нарахування податкового зобов'язання. У той же час, як на дату подання податкової декларації з ПДВ виникла така ситуація, що платник ПДВ не може зареєструвати податкову накладну у ЄРПН з певних причин, то він повинен зазначити цю податкову накладну, як незареєстровану у Додатку 5 до податкової декларації.

Необхідно зазначити, що за підсумками формування податкового кредиту та податкового зобов'язання у підприємства виникає зобов'язання по сплаті ПДВ, яке обліковується на рахунку 6412 «Розрахунки за ПДВ». Взагалі за дебетом формуються податкові зобов'язання, а за кредитом – податковий кредит, якщо сальдо на кінець періоду кредитове, то платник ПДВ повинен перерахувати податок у визначені строки. Якщо ж сальдо дебетове, це свідчить про від'ємне значення ПДВ в такому випадку заповнюється ще Додаток 2 «Довідка про суму від'ємного значення звітного (податкового) періоду, яка зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду» до Декларації з ПДВ. Виходячи з практичного досвіду, така ситуація виникає внаслідок експорту товарів, за рахунок того, що сировина купується на території України за ставкою 20%, а продається на експорт за ставкою 0%. В такому випадку платник ПДВ має право суму від'ємного значення включити до наступного звітного періоду до складу податкового кредиту або подати на бюджетне відшкодування.

Бюджетне відшкодування - відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами

перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування у порядку та за критеріями, визначеними у розділі V цього Кодексу [38].

Отже, узагальнення операцій з оподаткування реалізації товарів у звітності відбувається у Податковій декларації з ПДВ (Додаток М), на підставі якої платник декларує суму свого зобов'язання до сплати у бюджет.

Слід враховувати, що ТОВ «МТ-МЕД» також подає податкову звітність з доходів фізичних осіб (ПДФО) та військового збору, тобто є податковим агентом (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Строки подання звітності та сплати окремих податків, зборів та платежів

Податок/збір/платіж	Базовий звітний період	Звітність		Сплата податку/збору/платежу	
		Строк подання звітності, днів після звітного періоду	Підстава	Строк сплати податку/збору/платежу	Підстава
1	2	3	4	5	6
Податок на доходи фізичних осіб (функції податкового агента):					
Аванс та заробітна плата (кошти отримано з банківського рахунка)	квартал	40	п. 176.2 ПКУ	одночасно з отриманням коштів	(п.п. 168.1.2 ПКУ)
Військовий збір (функції податкового агента):					
Аванс та заробітна плата (кошти отримано з банківського рахунка)	квартал	40	п. 176.2 ПКУ	одночасно з отриманням коштів	(п.п. 168.1.1 ПКУ)

*Джерело: сформовано на основі [38]

Інформація за розрахунками податків та обов'язкових платежів формується в розрізі таких субрахунків: 6411 – податок з доходів фізичних осіб; 642 – військовий збір. Відображення податковими агентами, зокрема ТОВ «МТ-МЕД» загальної суми доходів, з яких утриманий військовий збір за звітний період, передбачено в податковому розрахунку за формою 1ДФ, без відображення персоніфікованих даних фізичних осіб - платників військового збору. Для цього у формі №1-ДФ передбачений розділ П.

На даному етапі підприємство не складає ні статистичної, ні управлінської звітності. Система управлінської звітності – один із

найскладніших і найважливіших елементів узагальнення інформації, необхідної користувачам. При цьому джерелом інформації для складання управлінської звітності є різні складові, що перебувають за межами системи обліку. Це потребує огляду та використання розширеної інформаційної бази підприємства та інших додаткових джерел. Саме тому система формування управлінської звітності має об'єднувати широке інформаційне поле для задоволення інформаційних потреб керівництва. Слід зазначити, що система управлінської звітності – це результат діяльності будь-якої системи, яка є джерелом інформації, включаючи облікові елементи або, інакше кажучи, продукт її діяльності, мета її створення на підприємстві. [31]

Саме тому рекомендуємо підприємству скласти управлінську звітність у наступних періодах. З огляду на вищесказане, пропонуємо розроблений алгоритм підготовки управлінської звітності, який містить рекомендації щодо складання звітів, щоб вони були достовірними, зручними й надавали менеджменту компанії інформацію, необхідну для своєчасного контролю та ефективного управління (Додаток П).

Отже, управлінський облік на підприємстві надасть можливість швидко та точно приймати управлінські рішення, та якісно здійснювати контроль за бізнес процесами на підприємстві.

Висновки за розділом 2

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки стосовно сучасного стану організації та методики формування фінансової звітності на ТОВ «МТ-МЕД». Було досліджено організацію руху документообігу, починаючи з первинної документації і завершуючи фінансовою звітністю. Рух документів, використання рахунків та етапи збору облікової інформації висвітлили в таблицях та рисунках. Визначили, що бухгалтер на підприємстві діє в рамках чинного законодавства та посадових інструкцій, організація відноситься до суб'єктів малого підприємництва і, відповідно, складає та подає скорочену форму фінансової звітності. Вважаємо, що склад та структури рахунків

спрощеного плану рахунків який діє на ТОВ «МТ-МЕД», за класами, дозволяє визначити, що з одного боку класи рахунків, які відображають необоротні і оборотні активи детальніше відображають наявні господарські засоби підприємства, а з іншого боку зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати розкриваються в більш загальному вигляді.

Висвітлено методику формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД», показано конкретні етапи для збору інформації, яка формує фінансову звітність. В балансі підприємства розкриваються такі статті: в структурі активів основні засоби, запаси, гроші та їх еквіваленти, інші оборотні активи; в структурі пасивів зареєстрований (пайовий) капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом, поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування, поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці, інші поточні зобов'язання. В звіті про фінансові результати розкриваються наступні статті: чистий дохід, інші доходи, собівартість реалізованої продукції, інші витрати, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток (збиток).

Проведено узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності. З позиції спрощення податкового законодавства та електронного адміністрування ПДВ, потрібно передивитись доцільність в декларації ПДВ додатку 5, адже по суті дублюється уже наявна у ДФС необхідна інформація, а для платників податку створюються лише додаткові затрати часу. Вважаємо доцільно вести управлінський облік на підприємстві, так як управлінська звітність є важливим джерелом інформації для управлінських рішень. Саме тому особливу увагу необхідно приділяти методиці її формування, адже від цього залежатиме достовірність показників, поданих у звітних формах. Нами було визначено алгоритм, за яким підприємство може впровадити доволі зручний, зрозумілий, мінімально трудомісткий і правдивий спосіб підготовки управлінських звітів.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ НА ТОВ «МТ-МЕД» У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ПЕРЕХОДУ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ

3.1. Вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД»

В процесі реформування бухгалтерського обліку та наближення норм вітчизняного законодавства до міжнародних норм, особливе місце займає використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в процесі формуванні звітності українських підприємств. Необхідно зазначити, що про існуючі суттєві відмінності між національними та міжнародними нормами складання звітності малими та середніми підприємствами (Додаток Н).

Дослідження показало, що позитивними сторонами застосування МСФЗ як для підприємств, які складають фінансову звітність, так і для зовнішніх користувачів є:

- можливість отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- забезпечення порівнянності звітності з іншими організаціями, незалежно від того, резидентом якої країни вони є і на якій території здійснюють господарську діяльність;
- можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на зарубіжні ринки;
- престижність, забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів;
- у багатьох випадках велика надійність інформації;
- прозорість інформації, що забезпечується шляхом дотримання правил її складання, а також численними поясненнями до звітності.

Однак вимоги національного та міжнародного законодавства щодо змісту й форми балансу та звіту про фінансові результати підприємства

значно відрізняються. Взагалі, однією з вимог МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» до балансу є розподіл активів на необоротні та оборотні у вигляді окремої класифікації безпосередньо у балансі. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» класифікує активи на необоротні активи, оборотні активи, необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття. При чому Баланс малих підприємств відрізняється від загальноприйнятої форми балансу звичайних підприємств укрупненням окремих статей.

Крім того другою вимогою МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» до балансу є розподіл зобов'язань на непоточні та поточні у вигляді окремої класифікації безпосередньо у балансі. Також НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» класифікує пасиви на власний капітал, довгострокові зобов'язання і забезпечення, поточні зобов'язання і забезпечення, зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

Маємо підкреслити, що у Звіті про фінансові результати показуються підсумки діяльності підприємства за певний проміжок часу, що розглядає фінансовий стан підприємства.

На відміну від НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» включає в себе вимоги лише до включення показників у звіт про прибутки і збитки, та не розкриває їх змісту. За НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» форма звіту про фінансові результати відрізняється від міжнародних норм тим, що звіт про фінансові результати СМП складається з одного розділу і не включає «Елементи операційних витрат» і «Розрахунок показників прибутковості акцій». Структура звіту про фінансові результати відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» відповідає класифікації за методом функції витрат, який передбачений у

МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» [32, 34, 35].

Основним документом, який регулює за міжнародними нормами складання звітності суб'єктами малого та середнього бізнесу є міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (далі МСФЗ для МСП), що виданий Фондом міжнародних стандартів фінансової звітності.

Характерно, що основні положення українського бухгалтерського обліку були створені на концепціях МСФЗ. Зокрема, у МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» розкривається призначення фінансової звітності; зазначається, що фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. З одного боку метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. З іншого боку фінансова звітність також демонструє результати того, як управлінський персонал суб'єктів господарювання розпоряджається ввіреними йому ресурсами. Головне при цьому, що фінансова звітність для досягнення цієї мети про суб'єкт господарювання надає таку інформацію про: активи; зобов'язання; власний капітал; дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки; внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників; грошові потоки.

Також дана інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам фінансової звітності спрогнозувати майбутні грошові потоки суб'єкта господарювання і також їх час та вірогідність. При чому загальний комплект фінансової звітності включає: звіт про фінансовий стан на кінець періоду; звіт про сукупні доходи за період; звіт про зміни у власному капіталі за період; звіт про рух грошових коштів за період; примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші

пояснення; звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли підприємство застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності.

Процес складання МСФЗ-звітності і підготовки до нього це достатньо тривалий процес, який складається з декількох етапів: підготовчого, перехідного і першого звітного періоду.

Перехід на МСФЗ охоплює як мінімум два річних звітних періоди і, відповідно, три звітних дати, а саме: дату переходу, дату закінчення звітного періоду, що передує періоду, за який подають першу звітність, що складена за МСФЗ та першу звітну дату за МСФЗ.

На підготовчому етапі трансформації пропонуємо підприємству ТОВ «МТ-МЕД» приділити особливу увагу:

- **Інвентаризації.** Головним завданням при трансформації фінансової звітності є проведення інвентаризація всіх активів, зобов'язань і елементів капіталу. Відповідно до чинних норм Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, підприємства зобов'язані провести обов'язкову інвентаризацію на дату переходу. Причому недостатньо для проведення інвентаризацій тільки процедур кількісного аналізу. Необхідно обов'язково звертати увагу на критерії визнання активів і зобов'язань, а також на оцінки, які до них застосовуються. При підготовці до трансформації інвентаризація повинна бути суцільною та раціональною. Під раціональністю розуміють дотримання балансу «витрати-вигоди», тобто витрати на підготовку першої звітності, складеної за МСФЗ, не повинні перевищувати вигоди для користувачів.
- **Справедливій вартості.** Застосування справедливої вартості при переході на МСФЗ обов'язкове для фінансових інструментів, які в подальшому будуть оцінюватися за справедливою вартістю, для застосування умовної доцільної собівартості, яка використовується для

основних засобів, нематеріальних активів, інвестиційної нерухомості, прав оренди тощо. Та інших об'єктів обліку, для яких справедлива вартість вимагається міжнародними стандартами.

- Аналізу звітності, складеної за НП(С)БО. Перед початком трансформації необхідно виправити помилки в звітності, складеній за НП(С)БО, що зумовлено вимогою МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», який вимагає окремо розкривати трансформаційні коригування як мінімум двома групами виправлення помилок та зміна облікових політик.
- Обліковій політиці. Облікова політика обов'язково повинна містити самостійні та альтернативні облікові рішення і включати в себе загальні положення, політику звітування, а також пооб'єктну політику щодо первісного визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про об'єкти бухгалтерського обліку у фінансовій звітності. Зіставлення облікових політик за НП(С)БО і МСФЗ дозволить виявити основні відмінності в обліково-звітних даних, які вимагають трансформаційних коригувань [49].

Трансформаційне коригування – це бухгалтерський запис (проводка), у результаті якого залишки (обороты) за рахунками приводять у відповідність із необхідними кінцевими значеннями. Коригування – наслідок аналізу існуючих даних НП(С)БО і тих, що вимагаються за МСФЗ.

Вважаємо, що трансформацію на підприємстві ТОВ «МТ-МЕД» потрібно здійснювати за допомогою трансформаційної таблиці, побудованої за принципом оборотно-сальдової відомості. Вихідними в таблиці є дані оборотно-сальдової відомості за НП(С)БО на дату трансформації. Отримані за результатами інвентаризації й узагальнені за рахунками дані, що відповідають МСФЗ, являють собою підсумкові суми, які повинні бути включені до МСФЗ-звітності. Дані за НП(С)БО і МСФЗ потрібно порівняти (порядково за рахунками) і виявити трансформаційні коригування, які відобразити в оборотно-сальдовій трансформаційній відомості як обороти за відповідними до рахунків у кореспонденції.

Під час трансформації фінансової звітності рахунки слід поділити на статичні та динамічні.

Статичні рахунки – це рахунки, які мають залишки на звітну дату (рахунки активів, зобов'язань і капіталу). Динамічні рахунки – це рахунки без залишків, що мають виключно обороти (рахунки доходів і витрат). У національному Плані рахунків статичні рахунки – це рахунки 1-6 класів, динамічні – 7 і 9 (8) класів.

На дату переходу потрібно трансформувати виключно статичні рахунки, оскільки відповідно до вимог МСФЗ на цю дату готують тільки один звіт – початковий Звіт про фінансовий стан.

Після трансформації основних форм фінансової звітності слід сформувати Примітки, які не мають чіткої стандартизованої форми. Примітки, складені за МСФЗ здебільшого містять текстову інформацію.

Формуючи Примітки, підприємству ТОВ «МТ-МЕД» доцільно дотримуватися наступної структури інформації:

- концептуальна основа фінансової звітності;
- опис підприємства та його діяльності;
- перше застосування МСФЗ (тільки в першій звітності за МСФЗ);
- опис основних положень облікової політики;
- істотні міркування та припущення;
- застосування нових МСФЗ;
- деталізація даних форм фінансової звітності;
- інша інформація (про ризики, операції з пов'язаними сторонами, умовні активи та зобов'язання, події після звітної дати, керування капіталом тощо).

Перехідний етап стартує з дати переходу на складання МСФЗ-звітності. Дата переходу – це дата початку першого порівняльного періоду, який буде представлений у першій фінансовій звітності за МСФЗ. [51]

Отже, процес складання МСФЗ-звітності і підготовки до нього на підприємстві ТОВ «МТ-МЕД» має складатися з трьох етапів: підготовчого, на якому проводиться інвентаризація, переглядається оцінка справедливої вартості, аналізуються показники звітності, складеної за НП(С)БО, та приділяється увага змінам в обліковій політиці; перехідного етапу, на якому підприємство готується до введення звітності за МСФЗ і останнього, третього етапу, на якому відбувається перший звітний період за МСФЗ.

3.2. Транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів

Дослідження показало, що в Україні з кожним роком розширюється сфера застосування МСФЗ. Також Парламентом України ухвалено рішення про переведення бухгалтерського обліку на стандарти ЄС у 2017 році та було запропоновано приведення норм Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень від 05.10.2017 р. № 2164-VIII [17] у відповідність до європейського законодавства.

Як відомо Директива № 2013/34/ЄС не передбачає складання проміжної фінансової звітності на відміну від Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», де регламентовано складання проміжної звітності у складі балансу та звіту про фінансові результати за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансова звітність може складатися за інші періоди.

Трансформація – це комплекс обліково-аналітичних процедур, які здійснюють станом на звітну дату. Вони включають коригування, необхідні для деталізації і перегрупування облікових даних, які підготовлено за національними стандартами обліку, для цілей формування фінансової звітності, що відповідає вимогам МСФЗ. [13]

Припустимо, що досліджуване підприємство ТОВ «МТ-МЕД» планує скласти фінансову звітність за МСФЗ. Для трансформації діючої звітності пропонуємо розробити алгоритм дій, посилаючись на вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами, якому потрібно слідувати для успішного переходу на звітування за МСФЗ. Алгоритм включає в себе сім послідовних етапів, які наведені в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Етапи трансформації фінансової звітності

Етап	Назва	Дії
1	2	3
1	Визначення вихідних умов	Визначення: - цілей складання фінансової звітності згідно із МСФЗ та її потенційних користувачів; - форм фінансової звітності; - зовнішніх аудиторів, які підтверджуватимуть достовірність показників фінансової звітності; - експертів-оцінювачів для проведення оцінки активів при першому застосуванні МСФЗ
2	Визначення дати першого застосування МСФЗ	Визначення дати першого застосування та проведення відповідних процедур згідно із МСФЗ
3	Аналіз основних відмінностей	Аналіз основних відмінностей між правилами, які застосовують відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Розроблення облікової політики згідно із МСФЗ
4	Складання трансформаційних таблиць	Складання трансформаційних таблиць до окремих статей фінансової звітності. Аналіз і оцінка отриманої інформації
5	Трансформація Балансу та Звіту про фінансові результати	Зведення трансформаційних коригувань та трансформація Балансу і Звіту про фінансові результати
6	Складання Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал	Складання Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал на основі нових фінансових звітів відповідно до МСФЗ

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
7	Формування Приміток	Формування Приміток до фінансової звітності відповідно до МСФЗ

*Джерело на основі [51]

При визначенні форм фінансової звітності необхідно пам'ятати, що жодним МСБО або МСФЗ їх не затверджено. У стандартах наведено лише перелік основних статей, обов'язкових для подання та розкриття у звітності. Формат фінансових звітів за МСФЗ – це результат професійного судження бухгалтера. Переважно, при складанні звітності за МСФЗ, бухгалтери використовують форми фінансової звітності, які затверджені НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Відповідно до рекомендованих етапів потрібно провести трансформаційне коригування та розробити трансформаційну таблицю, витяг з якої ми показали в додатку Р, на прикладі основних засобів.

Після розробки трансформаційної таблиці слід провести її детальний аналіз та провести зведення трансформаційних коригувачів. Після чого необхідно перейти до процесу трансформації Балансу та Звіту про фінансові результати.

Процес трансформації фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» за 2018 рік, складеної відповідно до НП(С)БО 1 та П(С)БО, покажемо на прикладі статті основні засоби. Головне при цьому те що для статті «Основні засоби» передбачає уточнення складу основних засобів і уточнення первісної та балансової вартості основних засобів. Крім того уточнення складу основних засобів означає: виділення (в разі наявності) в окремі статті інвестиційної нерухомості; виключення зі складу основних засобів об'єктів, що не відповідають визначенню активів. Передусім це стосується тих об'єктів основних засобів, від яких не очікується ніяких майбутніх економічних вигод, але їх не списують з балансу задля уникнення податкових наслідків (Додаток С).

Підсумовуючи вищенаведене, нами запропонована форма Балансу для підприємства малого бізнесу, яким являється ТОВ «МТ-МЕД», згідно з вимогами МСФЗ (Додаток Т).

Наведена у таблиці форма Балансу для ТОВ «МТ-МЕД», містить, на наш погляд, необхідні елементи для ведення бухгалтерського обліку.

Спрощена форма Звіту про фінансові результати для суб'єктів малого підприємства, зокрема, ТОВ «МТ-МЕД», згідно з вимогами МСФЗ запропонована (додаток У).

Проведене дослідження показало наявність ряду недоліків у чинній методиці складання фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу.

На нашу думку, переведення витрат майбутніх періодів у склад оборотних активів є недоцільним. Оскільки, у цій статті, крім витрат, пов'язаних з річною передплатою преси, придбаних патентів тощо, відображаються витрати на інновації, які у незавершеному стані оборотними активами бути не можуть: їх не можливо реалізувати, і вони можуть нагромаджуватися на цьому рахунку довше ніж рік (чи операційний цикл). Розміщення витрат майбутніх періодів після грошових коштів порушує побудову цього розділу за принципом зростання ліквідності цих активів.

У Звіті про фінансові результати форми № 2-м відсутня інформація про доходи і витрати за видами діяльності, а також про витрати підприємства за елементами. З одного боку, законодавці ставили за мету скорочення рядків у фінансової звітності малих підприємств для полегшення процесу складання звітності. З іншого боку, користувачам досить складно проаналізувати напрямки діяльності підприємства. Крім того, таке об'єднання рядків не дозволяє отримати дані із звіту про фінансові результати про доходи і витрати від інвестиційної та фінансової діяльності окремо. Тож йде мова про введення додаткових рядків доходів і витрат (за видами діяльності або за елементами) до звіту, якщо підприємство вважає таку інформацію суттєвою.

Отже, можна зробити висновок, що складання фінансової звітності, яка відповідає вимогам міжнародних стандартів, є перспективним шляхом

розвитку ТОВ «МТ-МЕД», та вдосконалення ведення бухгалтерського обліку. Нинішня концепція МСФЗ спрямована на створення єдиних моделей бухгалтерського обліку, які вбирають в себе найкращі практики.

Висновки за розділом 3

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки стосовно удосконалення фінансового звітування на ТОВ «МТ-МЕД» у відповідності до переходу на міжнародні стандарти. Сформовано вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД», де виділено, що основні положення українського бухгалтерського обліку були створені на концепціях МСФЗ. Зокрема, у МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» розкривається призначення фінансової звітності; зазначається, що фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Головне при цьому, що фінансова звітність для досягнення цієї мети про суб'єкт господарювання надає таку інформацію про: активи; зобов'язання; власний капітал; дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки; внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників; грошові потоки.

Запропоновано транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів і з'ясовано, що вимоги національного та міжнародного законодавства щодо змісту й форми балансу та звіту про фінансові результати підприємства значно відрізняються. Тому нами запропонована форма Балансу та Звіту про фінансові результати для суб'єктів малого підприємства, на прикладі ТОВ «МТ-МЕД».

ВИСНОВКИ

Дослідження фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами дозволило зробити наступні висновки.

1. Розкрито економічну сутність та призначення фінансової звітності підприємства за міжнародними стандартами. На наш погляд фінансовою звітністю варто вважати систему узагальнених показників, сформованих на підставі даних рахунків бухгалтерського обліку, та іншої фінансової інформації про підприємство за звітний період, призначену для зовнішніх і внутрішніх користувачів з метою здійснення управління та прийняття економічних рішень.

2. Розглянуті концептуальні засади формування фінансової звітності за міжнародними стандартами, які функціонують як система і включає такі елементи: користувачі фінансової звітності; мета фінансової звітності; регулювання; методологія формування фінансової звітності; принципи формування фінансової звітності; якісні характеристики звітної фінансової інформації. Відтак, можна стверджувати, що розвиток цих елементів сприятимуть гармонізації вітчизняної фінансової звітності з міжнародними стандартами та підвищенню корисності її інформації для вирішення управлінських завдань.

3. Було досліджено організацію руху документообігу, починаючи з первинної документації і завершуючи фінансовою звітністю. Рух документів, використання рахунків та етапи збору облікової інформації висвітлили в таблицях та рисунках. Визначили, що бухгалтер на підприємстві діє в рамках чинного законодавства та посадових інструкцій, організація відноситься до суб'єктів малого підприємництва і, відповідно, складає та подає скорочену форму фінансової звітності. Вважаємо, що склад та структури рахунків спрощеного плану рахунків який діє на ТОВ «МТ-МЕД», за класами, дозволяє визначити, що з одного боку класи рахунків, які відображають необоротні і оборотні активи детальніше відображають наявні господарські

засоби підприємства, а з іншого боку зобов'язання, власний капітал, доходи та витрати розкриваються в більш загальному вигляді.

4. Висвітлено методику формування та подання фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД», показано конкретні етапи для збору інформації, яка формує фінансову звітність. В балансі підприємства розкриваються такі статті: в структурі активів основні засоби, запаси, гроші та їх еквіваленти, інші оборотні активи; в структурі пасивів зареєстрований (пайовий) капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом, поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування, поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці, інші поточні зобов'язання. В звіті про фінансові результати розкриваються наступні статті: чистий дохід, інші доходи, собівартість реалізованої продукції, інші витрати, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток (збиток).

5. Проведено узагальнення інформації про діяльність ТОВ «МТ-МЕД» в інших видах звітності. За нашим переконанням відповідність податкової звітності якісним характеристикам дасть змогу податковим органам отримати інформацію щодо своєчасності й повноти виконання зобов'язань перед бюджетом. З позиції спрощення податкового законодавства та електронного адміністрування ПДВ, потрібно передивитись доцільність в декларації ПДВ додатку 5, адже по суті дублюється уже наявна у ДФС необхідна інформація, а для платників податку створюються лише додаткові затрати часу.

6. Надано рекомендації щодо впровадження управлінської звітності на підприємстві та розроблено алгоритм підготовки управлінської звітності, керуючись яким, керівництво може впровадити доволі зручний, зрозумілий, мінімально трудомісткий і правдивий спосіб підготовки управлінських звітів.

7. Сформовано вимоги до фінансової звітності за міжнародними стандартами суб'єкта малого підприємства ТОВ «МТ-МЕД», де виділено, що

основні положення українського бухгалтерського обліку були створені на концепціях МСФЗ. Зокрема, у МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» розкривається призначення фінансової звітності; зазначається, що фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Головне при цьому, що фінансова звітність для досягнення цієї мети про суб'єкт господарювання надає таку інформацію про: активи; зобов'язання; власний капітал; дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки; внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників; грошові потоки.

8. Запропоновано сім етапів трансформації фінансової звітності відповідно до МСФЗ, слідуючи яким, підприємство спростить процес переходу на фінансову звітність за міжнародними стандартами.

9. Запропоновано транспонування фінансової звітності ТОВ «МТ-МЕД» відповідно до вимог міжнародних стандартів і з'ясовано, що вимоги національного та міжнародного законодавства щодо змісту й форми балансу та звіту про фінансові результати підприємства значно відрізняються. Тому нами запропонована форма Балансу та Звіту про фінансові результати для суб'єктів малого підприємства, на прикладі ТОВ «МТ-МЕД».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацукіна Т. «Алгоритм підготовки управлінської звітності» / Т. Бацукіна. – URL: <http://www.shauz.kiev.ua/publish/88.html>
2. Бондар М. І., Верига Ю. А., Орищенко М. М., Прохар Н. В., Лежненко Л. І. / Звітність підприємства: підручник /. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 570 с.
3. Верига Ю. А. Звітність підприємств: [навчальний посібник] / Ю. А. Верига, З. М. Левченко, І. Д. Ватуля. – [2-ге вид., доп. і перероб.].– К.: Центр учбової літератури, 2008. – 776 с.
4. Гаджа Т. В. Деякі проблемні питання регулювання бухгалтерського обліку в Україні / Т. В. Гаджа – URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=27981>.
5. Гандзюк О. В. Звітність – як вихідний елемент управління / О. В. Гандзюк // Шевченківська весна: Економіка, Матеріали Міжнародної науково–практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених / За заг.ред. проф..В.Д.Базилевича: – К., 2016. – Вип. XIV. – с.209;
6. Гейер Е.С. Звітність підприємства: навчальний посібник / Е.С. Гейер, О.М. Головащенко, О.А. Наумчук, Л.І. Тимчина. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 435с.
7. Гейер Е.С. Звітність підприємства: навчальний посібник / Е.С. Гейер, О.М. Головащенко, О.А. Наумчук, Л.І. Тимчина. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 435с.
8. Георгієва Н. І. Вимоги до бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств: семантичний підхід / Н. І. Георгієва // Міжнародний збірник наукових праць. – Вип. 2(17) – URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1231/1/9.pdf>.
9. Голов С. Вдосконалення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні в контексті євроінтеграції / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 1. – С. 3-17.
10. Голов С. МСФЗ у форматі Мінфіну / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 4. – С. 3-8.

11. Голов С. Ф. / Концептуальна основа МСФЗ: сутність, зміни, застосування / / Видання «БухгалтеріяUA» №44, 2019
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
13. Грибовська Ю.М. «Трансформація фінансової звітності та перехід на МСФЗ» / "Економічні науки" – 2015 - №162
14. Давидов Г. М. Звітність підприємств : навч. посіб. / Г. М. Давидов, Н. С. Шалімова. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2011. – 623 с.
15. ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО Фінансова звітність підприємства – інформаційне джерело для ухвалення управлінських рішень Ганін В.І. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/18_ukr/122.pdf
16. Жадько К.С. / Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. УДК 336.12:657:338.1. Сутність і методика застосування міжнародних стандартів фінансової звітності
17. Закон Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
18. Зубілевич С. Облікова директива ЄС, її вплив на склад і зміст звітів європейських компаній та перспективи для України / С. Зубілевич // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 7. – С. 3-15
19. Івахів Ю. О. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності / Ю. О. Івахів // Стратегічні напрями розвитку бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту : Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15 березня 2012 р.): тези доповідей / [відп. ред. Л. В. Нападовська]. – К. : Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2012. – 356 с.: укр., рос., англ. та нім. мовами. – С. 57-59.
20. Івченко Л. Міжнародний та вітчизняний досвід розвитку звітності за сегментами / Л. Івченко, В. Ходзицька // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2014. – Вип. 2 (11). – С. 37-44 – URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2014/14ilvzsz.pdf>

21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
22. Концептуальна основа фінансової звітності, 2010 / URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009
23. Концептуальна основа фінансової звітності, 2018 / URL: [https://www.mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AN%20\(2\).pdf](https://www.mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AN%20(2).pdf)
24. Король С. Я. Управлінська звітність: сутність і алгоритми формування / С. Я. Король // Бізнес–Інформ. – 2017. – Випуск №7. С.325–331
25. Корягін М. В., Куцип П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцип. – Київ: Інтерсервіс, 2016. – 276 с;
26. Крупка Я. Д. Трансформація вітчизняного обліку інвестиційної діяльності до міжнародних стандартів / Я. Д. Крупка // Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності у сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці : тези другої міжнародної науково-практичної конференції. – Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2015. – С. 131-133.
27. Кузнецова С. О., Чернікова І. Б. / Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. / Х. : Видавництво «Лідер», 2016. – 318 с.
28. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія / В. А. Кулик // Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. –с. 373.
29. Легенчук С. Ф. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія / С. Ф. Легенчук, К. О. Вольська, О. В. Вакун. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2016. – 228 с.
30. Лучко М. Р., Бенько І. Д. / Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами /– Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.
31. Матюха М. М. Модернізована система управлінської звітності в умовах використання інформаційних технологій (2014) URL:

http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Foa_2013_1_34.pdf

- 32.МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» URL: <http://www.minfin.gov.ua>
33. Наказ Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку від 29.09.2020 / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1020-20#Text>
- 34.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
- 35.Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
- 36.Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія / А.В. Озеран. – К.: КНЕУ, 2015. – 471 с.
- 37.Партин Г.О., Завгородній А.Г., Свідрик Т.І. та ін / Управлінський облік: навч.посіб // - Львів:Львівська політехніка,2013. –280 с.
- 38.Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
- 39.Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджено наказом Мінфіну України від 24.05.95 р. № 88 / URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
- 40.Положення про облікову політику на підприємстві «МТ-МЕД»
- 41.Рогозний С., Дядюн О. / Перехід на МСФЗ: можливості для МСП / – 16.09.2020. URL: https://buh.ligazakon.net/ua/analytics/198270_perekhd-na-msfz-mozhливost-dlya-msp
- 42.Скакун Л. А. / Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. УДК 657.37. Фінансова звітність – основне джерело фінансової інформації / URL:

<http://magazine.faaf.org.ua/finansova-zvitnist-osnovne-dzherelo-finansovoi-informacii.html>

43. Фаріон І.Д., Управлінський облік. Підручник затверджений МОН України.
URL:://library.dstu.education/vistavki/upravlen_ucet.pdf
44. Фінансовий менеджмент / Г.Г. Кірейцев, Житомир: ЖІТІ, – 440 с.
45. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – 4-те вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 451 с.
46. Фоміна О. В. Передумови розвитку обліку в системі управління підприємством / О. В. Фоміна // Вісник ЧТЕІ. – Чернівці: КНТЕУ.- 2010. – Вип.. IV (40). Економічні науки. – 408 с.
47. Фоміна О.В. Організація управлінського обліку на підприємстві торгівлі- Бізнес Інформ, 2015
48. Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі: монографія Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016
49. Харламова О. / «Акценти трансформації фінансової звітності» / 2018 URL: <https://news.dtkr.ua/debet-kredit/partner-news/52124>
50. Харламова О. МСФЗ-звітність: новації в розкритті інформації / О. Харламова // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 33(2030). – С. 42-47.
51. Харламова О. Перехід на МСФЗ: Покрокова інструкція // Все про бухгалтерський облік. – 2016. – № 56-57. – С. 8-13

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Основні зовнішні користувачі фінансової звітності та їх інформаційні інтереси

Користувачі	Інформаційні інтереси
Власники, засновники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами; Участь в капіталі; Оцінка якості управління; Оцінка перспектив виплати дивідендів та визначення їх суми
Органи, до сфери управління яких належить підприємство	Реалізація мети створення підприємства; Оцінка фінансового стану підприємства та отриманого фінансового результату
Постачальники та інші кредитори	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; Забезпечення зобов'язань підприємства
Банківські та кредитні установи	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; Забезпечення зобов'язань підприємства; Оцінка фінансового стану підприємства; Оцінка довіри до підприємства
Покупці та замовники	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; Оцінка тривалості функціонування підприємства
Податкові органи	Визначення податкової політики; Забезпечення зобов'язань підприємства
Зовнішні аудитори	Підтвердження відповідності стандартів бухгалтерського обліку та реальних показників
Статистичні органи	Узагальнення показників діяльності по галузях; Оцінка результатів діяльності по галузях

*Джерело: сформовано на основі [42]

Тлумачення фінансової звітності вітчизняними науковцями

Автор або нормативний документ	Визначення
Бондар М.І.	<p>Фінансова звітність - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.</p> <p>Фінансова звітність підприємств являє собою систему узагальнених показників, які характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за минулий період (місяць, квартал, рік). Вона складається шляхом підрахунку, групування і спеціальної обробки даних поточного бухгалтерського обліку і є завершальною його стадією.</p>
Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.
Ганін В.І.	Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, яка містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Основна вимога до фінансової звітності полягає в тому, що вона має давати достовірне і повне уявлення про майновий та фінансовий стан підприємства, його зміни, а також фінансові результати діяльності.
Кірейцев Г.Г.	Фінансова звітність – це сукупність форм звітності, складених на підставі даних фінансового обліку з метою надання користувачам узагальненої інформації про фінансовий стан і діяльність підприємства, а також зміни в його фінансовому стані за звітний період в зручній та зрозумілій формі для прийняття цими користувачами ділових рішень.

*Джерело: сформовано на основі [2, 15, 17, 14]

Характеристика чинної нормативно - правової бази з фінансового і управлінського обліку та оподаткування об'єкту дослідження

№ пор.	Нормативний документ	Основні положення
1	2	3
1	Господарський кодекс України	Визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.
2	Закон Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні	Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
3	Концептуальна основа фінансової звітності, 2010	Концептуальна основа фінансової звітності описує цілі та концепції фінансової звітності загального призначення. Концептуальна основа сприяє здійсненню місії, заявленої Фондом МСФЗ та Радою, що входить до складу Фонду МСФЗ. Ця місія полягає в розробленні Стандартів, що несуть прозорість, підзвітність та ефективність фінансовим ринкам усього світу. Робота Ради служить суспільним інтересам завдяки зміцненню довіри, зростання та довгострокової фінансової стабільності в глобальній економіці.
4	Концептуальна основа фінансової звітності, 2018	
5	МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності»	Мета цього МСФЗ - забезпечити, щоб перша фінансова звітність суб'єкта господарювання, складена за МСФЗ, та його проміжна фінансова звітність за частину періоду, охопленого цією фінансовою звітністю, містили високоякісну інформацію
6	Наказ Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку від 29.09.2020	Мета цього наказу – висвітлити зміни, які були внесені до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку

Продовження таблиці В.1

1	2	3
7	Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Цим Національним положенням (стандартом) визначаються мета, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.
8	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства»	Це Положення (стандарт) установлює зміст і форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємства в складі Балансу (форма N 1-м) і Звіту про фінансові результати (форма N2-м) та порядок заповнення його статей, а також зміст і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємства в складі Балансу (форма N 1-мс) і Звіту про фінансові результати (форма N 2-мс) та порядок заповнення його статей.
9	Податковий кодекс України	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

*Джерело: систематизовано автором на основі джерел [12, 17, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38,]

Переваги та недоліки МСФЗ

Переваги	Недоліки
Бухгалтерія отримує можливість вільніше інтерпретувати наявні дані для оптимізації управлінського обліку	Відносно високий рівень складності подібного переходу і відновлення прозорості облікових даних
Бухгалтерський облік організовується за принципом, на який поступово переходить весь розвинений світ	Необхідність навчання бухгалтерів і менеджерів до роботи в умовах нової концептуальної схеми ведення обліку
Можливість надавати наглядовим органам, партнерам, інвесторам та іншим особам максимально об'єктивну інформацію про фінансовий бік діяльності компанії	
Чітке визначення майнового стану підприємства, контроль над виконанням зобов'язань підприємства і рухом майна, ефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів, аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	

*Джерело: сформовано автором на основі [22, 23]

Додаток Д

Таблиця Д.1

Кількісні критерії розмежування підприємств

	Балансова вартість активів	Чистий дохід від реалізації	Середня кількість працівників
Мікропідприємство	До 350 тис. євро	До 700 тис. євро	До 10 осіб
Мале підприємство	До 4 млн євро	До 5 млн євро	До 50 осіб
Середнє підприємство	До 20 млн євро	До 40 млн євро	До 250 осіб
Велике підприємство	Понад 20 млн євро	Понад 40 млн євро	Понад 250 осіб
МСФЗ – звітність (незалежно від розміру)	Підприємства, що становлять суспільний інтерес		
	Публічні акціонерні товариства		
	Підприємства, що задіяні у видобувних галузях		
	Підприємства за переліком Кабміну		

*Джерело: сформовано на основі [17]

Зміни в концептуальній основі 2010 та 2018 років

Розділ	Зміни
1	Інформацію з першого розділу перенесено до нової версії без суттєвих змін. В основному розкривається мета Концептуальної основи, також міститься інформація для інвесторів щодо корисності та повноти даних, наведених у звіті. Наприкінці розділу наводиться інформація про економічні ресурси суб'єкта господарювання, що звітує, вимоги до нього та зміни у ресурсах та вимогах.
2	У другому розділі наведені уточнення до певних формулювань, також, як і раніше наведені 3 основоположні якісні характеристики: доречність, суттєвість та правдиве подання.
3	Третій розділ новий – він визначає суб'єкта, що звітує та межі фінансового звітування.
4	В четвертому розділі змінені визначення активу, зобов'язання, доходу та витрат. Актив вже не розглядається як надходження економічних вигід, очікуване в майбутньому. Тепер актив визначається як існуюче право, що має перспективу для отримання економічних вигід. Зобов'язання визначаються як обов'язок надати економічний ресурс, а не як очікуване зменшення економічних вигід. Зміни у визначенні доходу і витрат є похідними від нових визначень активу і зобов'язання.
5	У цьому розділі показано критерії визнання елементів фінансовій звітності та описано рекомендації щодо їх виключення із звітності. На відміну від попередньої редакції Концептуальної основи, вказано, що головними критеріями визнання є забезпечення доречної інформації та її правдивого подання. Також в п'ятому розділі міститься нова інформація щодо припинення визнання елементів фінансової звітності.
6	В шостому розділі наведено опис різних методів оцінки та фактори, що впливають на їх вибір. Концептуальна основа визначає дві основи оцінки: історична вартість і поточна вартість.
7	Цей розділ описує положення, що не розглядалися редакцією Концептуальної основи 2010 року. В розділі зазначені цілі та принципи подання і розкриття інформації. Також наведено класифікацію активів і зобов'язань, власного капіталу та доходів і витрат
8	Інформація цього розділу повністю перенесена з минулої версії Концептуальної основи. Тут розглядається фізична та фінансова концепції капіталу та його збереження. Фінансова концепція капіталу прийнята більшістю суб'єктів господарювання при складанні фінансових звітів.

**Джерело: сформовано на основі [23]*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**«АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «МТ-МЕД»**

Для визначення загального фінансового стану необхідно оцінити показники фінансової стійкості, ліквідності, конкурентоспроможності та, крім того, результати діяльності. Проте деякі з них ми будемо розглядати та аналізувати у наступних пунктах під час розкриття аспектів аналізу фінансового потенціалу суб'єкта господарювання.

Дослідимо структуру майнового та фінансового потенціалу підприємства, аби зробити висновок про оптимальне співвідношення їх складових. Дана структура відображена у таблиці Ж.1. Крім того, вважаємо доцільним у даному питанні проаналізувати й динаміку даної зміни обсягу активів та пасивів, що наведена у таблиці Ж.2.

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.1

Структура активів та пасивів ТОВ «МТ-МЕД» за 2015-2019 рр.

Стаття балансу	2015		2016		2017		2018		2019	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
АКТИВИ										
Основні засоби	745	6,82	875	7,25	712	5,14	560	4,49	938	7,14
Запаси	2223	20,33	1933	16,02	1529	11,05	2089	16,74	1853	14,10
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2522	23,06	1917	15,89	2803	20,26	1568	12,56	1921	14,62
Інша дебіторська заборгованість	673	6,15	1108	9,18	1005	7,26	998	8,00	806	6,13
Грошові кошти та їх еквіваленти	3641	33,30	4996	41,41	6785	49,04	6574	52,68	6589	50,14
Витрати майбутніх періодів	392	3,59	361	2,99	212	1,53	17	0,14	30	0,23
БАЛАНС	10935	100	12065	100	13836	100	12479	100	13140	100
ПАСИВИ										
Статутний капітал	3225	29,49	3225	26,73	3225	23,31	3225	25,84	3225	24,54
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1522	13,92	1615	13,39	2675	19,34	2675	21,44	2353	17,90
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	260	2,38	252	2,09	136	0,98	67	0,54	374	2,85
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	88	0,80	152	1,26	150	1,09	161	1,29	176	1,34
товари, роботи, послуги	383	3,50	91	0,76	65	0,47	37	0,30	25	0,19

Продовження таблиці Ж.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
- з бюджетом	266	2,44	625	5,18	189	1,37	64	0,51	60	0,46
БАЛАНС	10935	100	12065	100	13836	100	12479	100	13140	100

*Джерело: сформовано на основі додатку 3

Таблиця Ж.2

Динаміка активів та пасивів ТОВ «МТ-МЕД» за 2015-2019 рр.

Стаття балансу	Ланцюгові показники								Базисний показник	
	2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018		2019/2018	
	Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
АКТИВИ										
Основні засоби	130	17,45	-163	-18,63	-152	-21,35	378	67,50	193	25,91
Запаси	-290	-13,05	-404	-20,90	560	36,63	-236	-11,30	-370	-16,64
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-605	-23,99	886	46,22	-1235	-44,06	353	22,51	-601	-23,83
Інша дебіторська заборгованість	435	64,64	-103	-9,30	-7	-0,70	-192	-19,24	133	19,76
Грошові кошти та їх еквіваленти	1355	37,22	1789	35,81	-211	-3,11	15	0,23	2948	80,97
Витрати майбутніх періодів	-31	-7,91	-149	-41,27	-195	-91,98	13	76,47	-362	-92,35
БАЛАНС	1130	10,33	1771	14,68	-1357	-9,81	661	5,30	2205	20,16
ПАСИВИ										
Статутний капітал	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00

Продовження таблиці Ж.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	93	6,11	1060	65,63	0	0,00	-322	-12,04	831	54,60
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-8	-3,08	-116	-46,03	-69	-50,74	307	458,21	114	43,85
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	64	72,73	-2	-1,32	11	7,33	15	9,32	88	100,00
товари, роботи, послуги	-292	-76,24	-26	-28,57	-28	-43,08	-12	-32,43	-358	-93,47
- з бюджетом	359	134,96	-436	-69,76	-125	-66,14	-4	-6,25	-206	-77,44
БАЛАНС	1130	10,33	1771	14,68	-1357	-9,81	661	5,30	2205	20,16

*Джерело: сформовано на основі додатку 3

Продовження додатку Ж

Отже, відповідно до здійснених розрахунків у поданих таблицях, можна зробити наступні висновки.

Загальна валюта балансу досліджуваного підприємства, у порівнянні з 2015 роком, у 2019 збільшилася на 2205 тис.грн (20,16%). У статтях активу на це зростання найбільший вплив мало збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 2947 тис.грн (80,94%), у статтях пасиву – зростання нерозподіленого прибутку на 831 тис.грн (54,56%).

Якщо провести детальний аналіз окремо статей балансу, то отримаємо наступні результати.

Обсяг основних засобів за залишковою вартістю зріс на 192 тис. грн (25,81%) в порівнянні з 2015 роком, причому до даного зростання призвело значне збільшення обсягу у період 2018-2019 років. Так як підприємство веде свою діяльність у промисловій сфері, збільшення необоротних активів є позитивним для нього.

Обсяг запасів зменшується на 16,62%, проте, як уже було зазначено, для промислового підприємства важливішим є нарощування виробничих потужностей.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги зменшується на 601 тис. грн (23,84%), притому й кредиторська заборгованість зменшується на 358 тис.грн (93,52%). Проте спостерігаються негативні тенденції у їх співвідношенні. Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) значно перевищує розмір кредиторської заборгованості (659% - у 2015 р., 7684% - у 2019р.). Така ситуація знижує фінансову стійкість підприємства. Тобто існує ймовірність, що управлінська складова суб'єкта господарювання проводить ефективний контроль за вчасним погашенням власних боргів, проте недостатньо приділяє увагу відносинам з дебіторами.

Статутний капітал не змінюється протягом досліджуваного періоду.

Продовження додатку Ж

Нерозподілений прибуток зріс у порівнянні з 2015 роком на 54,56%, що є також позитивним, так як свідчить про ефективну фінансово-господарську діяльність досліджуваного суб'єкта.

Кредиторська заборгованість, зокрема заборгованість у розрахунках з бюджетом за податком на прибуток, падає на суттєві 77,47%. Тобто підприємство вчасно виплачує усі податки, а крім того зменшуються штрафи за неправильне ведення податкового обліку, якщо такі були.

Таким чином, вважаємо, що структура активів та пасивів ТОВ «МТ-МЕД» є оптимальною для підприємства, відповідно до його специфіки та виду економічної діяльності. Доволі характерним для суб'єкта господарювання оптової та роздрібної торгівлі є переважання обсягу запасів над необоротними активами, а крім того великі обсяги дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги. Крім того, відповідно до збільшення обсягу валюти балансу можна зробити висновок про нарощення ресурсного та фінансового потенціалу, що є ключовою умовою вибору даного підприємства як базового.

Визначимо ліквідність (платоспроможність) підприємства ТОВ «МТ-МЕД» у таблиці таблиці Ж.3.

Таблиця Ж.3

Показники ліквідності (платоспроможності) для за період 2015-2019 рр.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	Норм-не знач., %	Відхилення від нормативу	
							2015	2019
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
Коефіцієнт (загальної ліквідності) покриття	150,77	140,67	152,22	163,30	151,03	200	49,23	48,97
Коефіцієнт швидкої ліквідності	104,83	106,03	126,22	128,99	119,71	100	4,83	19,71
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	55,83	66,04	80,85	92,79	84,67	20	35,83	64,67

*Джерело: розрахунок автора

Продовження додатку Ж

Коефіцієнт абсолютної платоспроможності як у попередніх періодах, так і у звітному значно перевищив нормативне значення. Проте показник на рівні 20% - це лише встановлена гранична межа. Перевищення її не має значного негативного ефекту, так як вважається, що при коефіцієнті абсолютної ліквідності на рівні нормативного значення суб'єкт господарювання здатен розраховуватися за своїми зобов'язаннями, в середньому, за період не більше тижня. Так як розрахований показник є вищим, робимо висновок, що досліджуване підприємство здатне в повному обсязі розраховуватися за власними боргами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2015р. майже співпадав з нормативом, тобто у досліджуваного суб'єкта було достатньо ліквідних активів (грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості), аби вчасно розраховуватися за власними поточними зобов'язаннями перед постачальниками та державними органами. Для підприємств, що мають значні обсяги дебіторської заборгованості, допустимо, щоб показник мав вище значення, аніж норматив. Тому те, що у 2019 році коефіцієнт зріс майже на 15% також є позитивною тенденцією.

Коефіцієнт покриття найбільш повно відображає здатність суб'єкта господарювання за допомогою оборотних активів розраховуватися за поточними зобов'язаннями. Зі всіх розрахованих показників він є найбільш стабільним та у звітному періоді відхиляється від 2015 року лише на 0,25%. Нормативне значення встановлюється на рівні 150-250%, проте це також залежить від галузі. За загальним правилом, чим вищий коефіцієнт – тим краще. І так як він хоч незначно, але збільшується, можна зробити висновок про зростання ліквідності досліджуваного суб'єкта. Отже, відповідно до розрахованих показників ліквідності фінансовий потенціал ТОВ «МТ-МЕД»

Продовження додатку Ж за 2015-2019 роки є нормальним, причому зростає та наближається до абсолютного значення.

Визначення рентабельності підприємства. Необхідні розрахунки проведені у таблиці Ж.4.

Таблиця Ж.4

Рентабельність діяльності ТОВ «МТ-МЕД»

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення 2019-2015
<i>I</i>	2	3	4	5	6	8
Рентабельність власного капіталу	0,42	0,32	0,33	0,01	0,21	-0,21
Рентабельність активів	0,12	0,08	0,08	0,00	0,05	-0,07
Рентабельність необоротних активів	0,14	0,10	0,08	0,00	0,06	-0,08
Рентабельність основних засобів	1,80	1,17	1,49	0,04	0,72	-1,08
Рентабельність оборотних активів	0,14	0,10	0,08	0,00	0,06	-0,08
Рівень чистого прибутку	0,05	0,04	0,07	0,00	0,03	-0,02
Рентабельність діяльності	0,07	0,06	0,08	0,01	0,03	-0,03

*Джерело: розрахунок автора

Відповідно до результатів розрахунку рентабельності за досліджуваній період, робимо висновок про незначне падіння ефективності діяльності, так як по всіх показниках спостерігається зниження. Рентабельність діяльності у звітному періоді характеризується тим, що на 1 гривню загальних витрат (що включають і операційні, і фінансові) припадає всього лиш 0,03 грн прибутку до оподаткування. У попередніх періодах цей показник, в середньому, був не набагато більшим. Це свідчить про неефективну діяльність.

За показником рентабельності активів спостерігається відхилення, що перевищує 100%. Це може свідчити про падаючий попит на продукцію, що виробляється досліджуваним суб'єктом, неефективне використання активів або ж їх пере нагромадження.

Рентабельність власного капіталу зменшується на 50%, що впливає на послаблення інтересу до даного підприємства потенційними інвесторами.

Продовження додатку Ж

Відповідно до показника рівня чистого прибутку робимо висновок, що на 1 грн доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) припадає лише 0,05 грн у 2015р. і 0,03 грн у 2019 році. Це свідчить про неефективну діяльність через великі витрати.

Тобто аналіз рентабельності уже показує, що фінансовий потенціал підприємства нормальний, але знижується.

Ще однією системою показників, яку ми використаємо в процесі дослідження, є аналіз ділової активності. Сам аналіз проводиться за коефіцієнтами оборотності та визначає тривалість оборотів кожного об'єкта, який розглядається у таблиці Ж.5.

Відповідно до показників ділової активності, у 2019 році спостерігається її падіння. По всіх показниках зростає тривалість обороту, а крім того, зростає загальний операційний цикл. Якщо у 2015 році розрив між продажем і отриманням коштів становив 77 дні, то у 2019 році, підвищившись на 6 днів, він становить 83 дні, що є негативним явищем.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зменшується у порівнянні з попередніми роками, а це може свідчити про падіння обсягів реалізації або про невикористання частини власного капіталу в господарській діяльності досліджуваного підприємства.

Таблиця Ж.5

Показники ділової активності ТОВ «МТ-МЕД» за 2015-2019 рр.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення 2019-2015
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>8</i>
Коефіцієнт оборотності активів	2,57	1,94	1,09	1,71	1,71	-0,87
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	8,81	7,75	3,94	8,33	8,22	-0,59
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,32	3,10	1,79	3,02	2,88	-1,44

Коефіцієнт оборотності власного капіталу	8,73	7,27	4,66	6,62	6,95	-1,78
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	9,95	8,64	6,89	7,48	9,21	-0,73

Продовження таблиці Ж.5

Тривалість погашення дебіторської заборгованості	40,85	46,46	91,32	43,24	43,78	2,93
Тривалість обороту матеріальних запасів	36,18	41,68	52,26	48,16	39,07	2,89
Тривалість обороту активів	139,82	185,31	331,78	210,32	210,96	71,14
Тривалість обороту кредиторської заборгованості	83,38	116,18	201,23	119,39	124,94	41,56
Тривалість операційного циклу	77,03	88,15	143,58	91,40	82,85	5,81

**Джерело: розрахунок автора*

Крім того, показники оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості також падають. Причому кредиторська заборгованість у темпах зниження випереджає другий показник. Відтак тривалість погашення кредиторської заборгованості зросла на 42 дні у порівнянні з 2015 роком, а дебіторська заборгованість – лише на 3 дні, що є більш позитивним явищем.

Загалом показники ділової активності вказують на зниження ефективності використання активів та власного капіталу.

Таким чином, робимо висновок про те, що дві системи показників вказують на нормальну та абсолютну фінансову стійкість та вказують на її зростання, а інші дві системи – на нормальну, але її падіння. Дана ситуація вказує на необхідність створення єдиної методики проведення аналізу фінансового потенціалу з метою створення оптимальних висновків та прийняття управлінських рішень.

Додаток 3

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

**Фінансова звітність
малого підприємства**

Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ</u>	за ЄДРПОУ	201	01
<u>ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МТ-МЕД»</u>		41622718	
Територія <u>М. КИЇВ ПЕЧЕРСЬКИЙ Р-Н</u>	за КОАТУУ	8038200000	
Організаційно-правова	за КОПФГ	240	
форма господарювання <u>Товариство з обмеженою</u>		47.74	
<u>відповідальністю</u>			
Вид економічної діяльності <u>Роздрібна торгівля медичними й</u>	за КВЕД	0505287677	
<u>ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах</u>			
Середня кількість працівників, осіб <u>3.0</u>			
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон 01011 м. Київ, вул. ПАНАСА МИРНОГО,			
буд. 9			

**1. Баланс
на 31 грудня 2016 р.
Форма № 1-м**

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	745	875
первісна вартість	1011	993	1166
знос	1012	(248)	(291)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	739	875
Усього за розділом I	1095	1 484	1 750

II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	2 223	1 933

Продовження додатку 3

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	2 522	1 917
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	673	1 108
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 641	4 996
Витрати майбутніх періодів	1170	392	361
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	9 451	10 315
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	10 935	12 065

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 225	3 225
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 522	1 615
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	4 747	4 840
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	260	252
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	4 429	4 987
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	88	152
товари, роботи, послуги	1615	383	91
розрахунками з бюджетом	1620	266	625
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		121
Інші поточні зобов'язання	1690	762	997
Усього за розділом III	1695	5 928	6 973

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	10 935	12 065

Продовження додатку 3

2. Звіт про фінансові результати за 31 грудня 2016 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	921	790
Інші операційні доходи	2120	8	12
Інші доходи	2240	2	2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	931	804
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(781)	(698)
Інші операційні витрати	2180	(172)	(152)
Інші витрати	2270	(2)	(2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(955)	(852)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	(24)	(48)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	(24)	(48)

Керівник

(підпис)

КАСЬЯН ПЕТРОПЕТРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Продовження додатку 3

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

**Фінансова звітність
малого підприємства**

Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	201	01	01
		Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МТ-МЕД»</u>	за ЄДРПОУ	41622718
Територія <u>М. КИЇВ ПЕЧЕРСЬКИЙ Р-Н</u>	за КОАТУУ	8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності <u>Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах</u>	за КВЕД	47.74		
Середня кількість працівників, осіб <u>3.0</u>		0505287677		
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон 01011 м. Київ, вул. ПАНАСА МИРНОГО, буд. 9				

**1. Баланс
на 31 грудня 2017 р.
Форма № 1-м**

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	875	712
первісна вартість	1011	1166	949
знос	1012	(291)	(237)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	875	790
Усього за розділом I	1095	1 750	1 502
II. Оборотні активи			

Запаси:	1100	1 933	1 529
---------	------	-------	-------

Продовження додатку 3

1	2	3	4
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1 917	2 803
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 108	1 005
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 996	6 785
Витрати майбутніх періодів	1170	361	212
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	10 315	12 334
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	12 065	13 836

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 225	3 225
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 615	2 675
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	4 840	5 900
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	252	136
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	4 987	5 891
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	152	150
товари, роботи, послуги	1615	91	65
розрахунками з бюджетом	1620	625	189
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665	121	146
Інші поточні зобов'язання	1690	997	1 359
Усього за розділом III	1695	6 973	7 800
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	

Баланс	1900	12 065	13 836
---------------	-------------	---------------	---------------

Продовження додатку 3

**2. Звіт про фінансові результати
за 31 грудня 2017 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
<i>I</i>	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 491	921
Інші операційні доходи	2120	13	8
Інші доходи	2240	6	2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 510	931
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 112)	(781)
Інші операційні витрати	2180	(221)	(172)
Інші витрати	2270	(5)	(2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 338)	(955)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	172	(24)
Податок на прибуток	2300	(31)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	141	(24)

Керівник

(підпис)КАСЬЯН ПЕТРОПЕТРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Продовження додатку 3

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

**Фінансова звітність
малого підприємства**

		КОДИ		
		201	01	01
Дата (рік, місяць, число)				
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ</u>		за ЄДРПОУ		
<u>ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МТ-МЕД»</u>		41622718		
Територія <u>М. КИЇВ ПЕЧЕРСЬКИЙ Р-Н</u>		за КОАТУУ		
Організаційно-правова		за КОПФГ		
форма господарювання <u>Товариство з обмеженою</u>		240		
<u>відповідальністю</u>		47.74		
Вид економічної діяльності <u>Роздрібна торгівля медичними й</u>		за КВЕД		
<u>ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах</u>		0505287677		
Середня кількість працівників, осіб <u>3.0</u>				
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон 01011 м. Київ, вул. ПАНАСА МИРНОГО,				
буд. 9				

**1. Баланс
на 31 грудня 2018 р.
Форма № 1-м**

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	712	560
первісна вартість	1011	949	747
знос	1012	(237)	(187)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	790	673
Усього за розділом I	1095	1 502	1 233
II. Оборотні активи			

Запаси:	1100	1 529	2 089
---------	------	-------	-------

Продовження додатку 3

1	2	3	4
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	2 803	1 568
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 005	998
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 785	6 574
Витрати майбутніх періодів	1170	212	17
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	12 334	11 246
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	13 836	12 479

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 225	3 225
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 675	2 675
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	5 900	5 900
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	136	67
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	5 891	4 798
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	150	161
товари, роботи, послуги	1615	65	37
розрахунками з бюджетом	1620	189	64
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665	146	157
Інші поточні зобов'язання	1690	1 359	1 295
Усього за розділом III	1695	7 800	6 512
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		

Баланс	1900	13 836	12 479
---------------	-------------	---------------	---------------

Продовження додатку 3

**2. Звіт про фінансові результати
за 31 грудня 2018 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 112	1 491
Інші операційні доходи	2120	9	13
Інші доходи	2240	4	6
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 125	1 510
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(889)	(1 112)
Інші операційні витрати	2180	(173)	(221)
Інші витрати	2270	(7)	(5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 069)	(1 338)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	56	172
Податок на прибуток	2300	(10)	(31)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	46	141

Керівник

(підпис)

КАСЬЯН ПЕТРО
ПЕТРОВИЧ
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Продовження додатку 3

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

**Фінансова звітність
малого підприємства**

Дата (рік, місяць, число)		КОДИ			
		201	01	01	
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МТ-МЕД»</u> Територія <u>М. КИЇВ ПЕЧЕРСЬКИЙ Р-Н</u> Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u> Вид економічної діяльності <u>Роздрібна торгівля медичними й ортопедичними товарами в спеціалізованих магазинах</u> Середня кількість працівників, осіб <u>3.0</u> Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком Адреса, телефон 01011 м. Київ, вул. ПАНАСА МИРНОГО, буд. 9	за ЄДРПОУ	41622718			
	за КОАТУУ за КОПФГ	8038200000			
		240			
	за КВЕД	47.74			
			0505287677		

**1. Баланс
на 31 грудня 2019 р.
Форма № 1-м**

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи	1000		
Нематеріальні активи	1000		
Первісна вартість	1001		
Накопичена амортизація	1002	()	()
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	560	938
первісна вартість	1011	747	1250
знос	1012	(187)	(312)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090	673	897
Усього за розділом I	1095	1 233	1 835
II. Оборотні активи			

Запаси:	1100	2 089	1 853
---------	------	-------	-------

Продовження додатку 3

1	2	3	4
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1 568	1 921
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	998	806
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 574	6 589
Витрати майбутніх періодів	1170	17	30
Інші оборотні активи	1190		106
Усього за розділом II	1195	11 246	11 305
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	12 479	13 140

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 225	3 225
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 675	2 353
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	5 900	5 578
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	67	374
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	4 798	5 678
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	161	176
товари, роботи, послуги	1615	37	25
розрахунками з бюджетом	1620	64	60
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665	157	126
Інші поточні зобов'язання	1690	1 295	1 123
Усього за розділом III	1695	6 512	7 188

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	12 479	13 140

Закінчення додатку 3

2. Звіт про фінансові результати за 31 грудня 2019 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 243	1 112
Інші операційні доходи	2120	12	9
Інші доходи	2240	8	4
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 263	1 125
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(901)	(889)
Інші операційні витрати	2180	(196)	(173)
Інші витрати	2270	(9)	(7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 106)	(1 069)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	157	56
Податок на прибуток	2300	(28)	(10)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	129	46

Керівник

(підпис)

КАСЬЯН ПЕТРОПЕТРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Таблиця К.1

Методика складання Балансу для ТОВ «МТ-МЕД» (ф. 1)

Стаття балансу	Код рядка	Зміст статті	Сальдо рахунків спрощеного Плану (загального Плану)
1	2	3	4
АКТИВ			
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Вартість незавершених капітальних інвестицій	15 (15)
Основні засоби:	1010		
- первісна вартість	1011	Вартість основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, об'єктів інвестиційної нерухомості	10 (10, 11, 12)
- знос	1012	Знос активів	13 (13)
Інші необоротні активи	1090	Довгострокова дебіторська заборгованість, інші необоротні активи	18 (18,19)
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	Вартість, матеріалів, тари,	20
у тому числі товари	1103	Собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена;	26(28)
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	Вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	37 (34, 36)
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	Сума дебіторської заборгованості казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності	64 (64, 65)
у тому числі з податку на прибуток	1136	Сума дебіторської заборгованості з податку на прибуток	64 (64)
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	Сума іншої поточної дебіторської заборгованості	37 (34,37)
Поточні фінансові інвестиції	1160	Поточні фінансові інвестиції	35 (35)
Гроші та їх еквіваленти	1165	Грошові кошти в касі, на рахунках в банку, в дорозі, грошові документи в національній та іноземній валюті	30, 31 (30, 31, 33, 35)
Витрати майбутніх періодів	1170	Витрати майбутніх періодів	39 (39)
Інші оборотні активи	1190	Інші оборотні активи (вартість грошових документів, дебетове сальдо рахунків податкових зобов'язань та розрахунків за податками і платежами)	дебетове сальдо 643, 64
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	Вартість необоротних активів та груп вибуття, які утримуються для продажу	
Баланс	1300		
ПАСИВ			
I. Власний капітал			

Продовження таблиці К.1

1	2	3	4
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	Сума зареєстрованого статутного (пайового) капіталу	40 (40, 42)
Додатковий капітал	1410	Сума дооцінки необоротних активів, вартість безоплатно отриманих необоротних активів	40 (41, 42)
Резервний капітал	1415	Сума створених резервів	40 (43)
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	44 (44)
Неоплачений капітал	1425	Сума заборгованості власників за внесками до статутного фонду, вилучений капітал	40 (45, 46)
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	Довгострокові зобов'язання за кредитами банку, векселями, з оренди, за облігаціями Забезпечення майбутніх витрат, залишки коштів цільового фінансування і надходжень (у тому числі кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток підприємств)	55 (50, 51, 52, 53, 55) 47, 48 (47, 48)
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	Поточні зобов'язання перед банком	68 (60, 684)
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	68 (61)
за товари, роботи, послуги	1615	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, включаючи забезпечену векселями	68 (62, 63, 685)
розрахунками з бюджетом	1620	Поточні зобов'язання за всіма видами платежів до бюджету	64 (64)
у тому числі з податку на прибуток	1621	Поточні зобов'язання з податку на прибуток	64 (64)
Розрахунками зі страхування	1625	Сума заборгованості з відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуального страхування його працівників	64 (65)
розрахунками з оплати праці	1630	Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	66 (66)
Доходи майбутніх періодів	1665	Доходи майбутніх періодів	69 (69)
Інші поточні зобов'язання	1690	Поточні зобов'язання, за одержаними авансами, заборгованість засновникам у зв'язку із розподілом прибутку, заборгованість пов'язаним сторонам	68 (67, 68 - 68 – за мінусом банківських процентів)
Усього за розділом III	1695		
Баланс	1900		

*Джерело: розроблено на основі [17, 32]

Закінчення додатку К
Таблиця К.2

**Методика складання Звіту про фінансові результати ТОВ «МТ-МЕД»
(Ф. 2)**

Стаття балансу	Код рядка	Зміст статті	Оборот рахунків спрощеного Плану (загального Плану)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Кт 70
Інші операційні доходи	2120	Доходи від операційної оренди, операційних курсових різниць, реалізації оборотних активів, відшкодування раніше списаних активів	Кт 74 відповідний субрахунок (Кт 71)
Інші доходи	2240	Дивіденди, відсотки, доходи від участі в капіталі, від реалізації необоротних активів, неопераційних курсових різниць, дохід від реалізації фінансових інвестицій	Кт 74 відповідний субрахунок (Кт 72, 73, 74, 75)
Разом доходи	2280	р.2000 + р.2120 + р.2240	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Виробнича собівартість реалізованої продукції або собівартість реалізованих товарів	Дт 90 (Дт 90)
Інші операційні витрати	2180	Адміністративні витрати, витрати на збут, собівартість реалізованих оборотних активів, втрати від знецінення запасів, втрати від операційних курсових різниць, визнані економічні санкції тощо	Дт 91 (Дт 91, 92, 93, 94, 95)
Інші витрати	2270	Витрати на сплату відсотків, дивідендів, втрати від участі в капіталі, собівартість реалізації фінансових інвестицій, втрати від неопераційних курсових різниць, втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів	Дт 96 (Дт 95, 96, 97, 99)
Разом витрати	2285	р.2050 + р.2180 + р.2270	-
Фінансовий результат до оподаткування	2290	р.2280 - р.2285	-
Податок на прибуток	2300	Сума податку на прибуток за звітний період	Дт 96 (Дт 98)
Чистий прибуток (збиток)	2350	р.2290 - р.2300	

*Джерело: розроблено на основі [17, 32]

Таблиця Л.1

Відображення в декларації по ПДВ податкового зобов'язання за операціями з продажу товарів на ТОВ «МТ-МЕД»

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Код рядка декларації ПДВ
			Дт	Кт	
<i>Реалізація (перша подія – відвантаження товарів, робіт і послуг)</i>					
1	2	3	4	5	6
1.1	Визнано дохід від реалізації товарів визнаної дебіторської заборгованості	Накладна на відпуск товарів	36	70	х
1.2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	70	641	Колонка Б рядок 1.1 декларації (таблиця 1, графа 5 додатку Д5)
1.3	Здійснено покупцем оплату за реалізовані товари	Виписка з поточного рахунку	31	36	х
<i>Реалізація (перша подія – надходження попередньої оплати)</i>					
2.1	Зараховано на поточний рахунок кошти, як попередня оплата від покупців	Виписка з поточного рахунку	31	68	х
2.2	Нараховано зобов'язання з податку на додану вартість за отриманою попередньою оплатою	Податкова накладна	643	641	Колонка Б рядок 1.1 декларації (табл. 1, графа 5 додатку Д5)
2.3	Визнано дохід від реалізації товарів у сумі визнаної дебіторської заборгованості	Накладна на відпуск товарів	36	70	х
2.4	Закрито розрахунки за ПДВ		70	643	х
2.5	Закриття рахунків	Бухгалтерська довідка	68	36	х

Продовження таблиці Л.1

1	2	3	4	5	6
<i>1. Переведено об'єкт основних засобів до складу необоротних активів, утримуваних для продажу</i>					
1.1	Списано знос за об'єктом основних засобів	Акт, інвентарна картка,	131	10	х
1.2	Списано залишкову вартість об'єкту основних засобів та переведено об'єкт до складу необоротних активів, утримуваних для продажу	Акт	28	10	х
<i>2. Реалізовано актив, утримуваний для продажу (основний засіб)</i>					
2.1	Визнано дохід від реалізації основного засобу в сумі визнаної дебіторської заборгованості	Накладна	36	70	х
2.2	Визнано зобов'язання з податку на додану вартість, що зменшують дохід від реалізації	Податкова накладна	70	641	колонка Б рядок 1.1 декларації
2.3	Отримано оплату за реалізований актив	Виписка з поточного рахунку	31	36	х
<i>Коригування податкових зобов'язань внаслідок повернення запасів</i>					
3.1	Зменшено дохід у сумі зменшення дебіторської заборгованості, що пов'язано з поверненням запасів	Накладна, акт приймання-передачі	70	36	Х
3.2	Відкориговано податкове зобов'язання з ПДВ (методом сторно), що пов'язано з поверненням запасів	Розрахунок коригування до податкової накладної	70	641	рядок 7 декларації (графи 5, 6 таблиці 1 додатку Д1)
4.1	Повернуто передоплату покупцю	Платіжне доручення, виписка з поточного рахунку	68	31	

Продовження таблиці Л.1

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

4.2	Відкориговано податкове зобов'язання з ПДВ (методом сторно), що пов'язано з поверненням покупцю передоплати	Розрахунок коригування до податкової накладної	643	641	рядок 7 декларації (графи 5, 6 таблиці 1 додатку Д1)
-----	---	--	-----	-----	--

**Джерело: розроблено на основі [38]*

Таблиця Л.2

Відображення в декларації податкового кредиту ТОВ «МТ-МЕД»

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Код рядка декларації
			Дт	Кт	
Придбання (перша подія - надходження запасів, послуг, необоротних активів)					
1	2	3	4	5	6
1.1	Оприбутковано товари отримані від постачальника	Накладна, рахунок-фактура	28	63	колонка А рядок 10.1 декларації (графа 5 таблиця 2 додаток Д5)
1.2	Відображена сума податкового кредиту за отримані товари	Податкова накладна	641	631	колонка Б рядок 10.1 декларації (графа 6 таблиця 2 додаток Д5)

**Джерело: розроблено на основі [38]*

Додаток М

Д1. Розрахунок коригування сум ПДВ. Включає розрахунок коригування податкового кредиту та податкових зобов'язань.

Д2. Довідка про суму від'ємного значення звітного (податкового) періоду, яка зберігається до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового)

**Порівняння методики складання звітності підприємства малого бізнесу
за національними та міжнародними стандартами обліку і звітності**

№ з/п	Порівняльна ознака	МСФЗ	НПСБО	Примітка
1	2	3	4	5
1	Загальний комплект фінансової звітності	а) звіт про фінансовий стан на кінець періоду; б) звіт про сукупні доходи за період; в) звіт про зміни у власному капіталі за період; г) звіт про рух грошових коштів за період; г) примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення; д) звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності.	а) звіт про фінансовий стан на кінець періоду; б) звіт про сукупні доходи за період;	Не відповідність
2	Вимоги щодо змісту й форми балансу	розподіл активів на непоточні та поточні у вигляді окремої класифікації безпосередньо у балансі	класифікує активи на необоротні активи, оборотні активи, необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття. Баланс СМП відрізняється від загальноприйнятої форми балансу звичайних підприємств укрупненням окремих статей, активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	Не відповідність

Продовження таблиці Н.1

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3	Вимоги щодо змісту й форми звіту про фінансові результати	включає в себе вимоги лише до включення показників у звіт про прибутки і збитки, та не розкриває їх зміст	звіт про фінансові результати СМП складається з одного розділу і не включає «Елементи операційних витрат» і «Розрахунок показників прибутковості акцій»	Не відповідність
	Структура звіту про фінансові результати	класифікація за методом функції витрат	класифікація за методом функції витрат	Відповідність

**Джерело: розроблено на основі [32, 35]*

Алгоритм підготовки управлінської звітності

Етап	Назва	Роз'яснення
1	2	3
1	Постановка мети	Кожне підприємство в процесі своєї діяльності прагне певних результатів. Стосовно управлінського обліку керівники обирають певне завдання, виконавши яке, підприємство досягне запланованих показників (наприклад, зміна статей витрат виробництва в плановій калькуляції товару А). Отже, усі відділи, які беруть участь у наданні та складанні управлінської інформації, будуть відштовхуватися від конкретного завдання – виходити з мети на окремий період. Тобто постановка мети конкретизує масштаб роботи управлінського персоналу стосовно звітності
2	Структура потреб	Визначити для кожного рівня керівництва, які саме дані треба мати на щоденній, щотижневій і щомісячній основі, щоб керівники могли виконувати свої управлінські завдання й досягати цілей управління. Рекомендуємо скласти та затвердити план-графік документообігу за потребами кожного відділу
3	Доцільність	Уточнити у головного бухгалтера, які саме дані, у які терміни й на основі яких документів вводять у бухгалтерську програму; що можна зробити для того, щоб необхідні відомості враховували в потрібні для підприємства терміни. Це дасть змогу не дублювати роботу бухгалтерів, а, лише скорегувавши її, користуватися результатами в потрібні терміни.
4	Відповідальність за ділянками	Виходячи зі структури першого кроку алгоритму, визначити, хто, на яких ділянках, на основі яких документів і в які таблиці їх може вносити.
5	Принципи калькулювання собівартості	Позначити групи товарної продукції або послуг, за якими потрібно мати відомості щодо собівартості – виробничої й повної. Визначити, як при цьому будуть розподіляти на вибрані групи різні види витрат, тобто окреслити принципи калькулювання собівартості.
6	Терміни	Визначити, у які терміни будуть складати та уточнювати план (бюджет) за всіма обраними для управлінського обліку масивами показників і коли будуть представляти звіт за цією самою структурою.

Продовження таблиці П.1

1	2	3
7	Показники	Визначити, які розрахункові показники, отримані в результаті збору управлінської інформації, потрібно використовувати для аналізу діяльності, а також хто їх буде враховувати. Доцільно вивести перелік таких показників додатком до управлінської облікової політики підприємства
8	Інформаційна база	Розробити або придбати програмне забезпечення, в якому буде вестися управлінський облік. Основні принципи: - витрати на автоматизацію повинні окупати її вигоди, тому їх треба вивчити; - недосконала програма гірша за перевірену на практиці систему розроблених таблиць Excel. Треба враховувати витрати на підвищення кваліфікації штату, пов'язану із введенням нових програм
9	Відповідальні особи	Закріпити внутрішніми розпорядженнями обов'язки щодо збору та обробки обраної управлінської інформації певними особами у визначені терміни на основі певних документів. При цьому варто пам'ятати, що управлінська звітність призначена для внутрішнього користування, на 90% вона є вашою комерційною таємницею. Тому потрібно визначити рівні доступу до неї та відповідальність за її розголошення. Крім того, ті, кому доручено ведення тих чи інших інформаційних і аналітичних блоків, повинні розуміти, навіщо це треба робити. А ті, кому призначено ведення звітності, повинні вміти нею користуватися для прийняття рішень.

*Джерело: розроблено на основі [1]

Додаток Р

Таблиця Р.1

Витяг з трансформаційної таблиці ТОВ «МТ-МЕД»

	Рядок	1 січня 2018, тис. грн			31 грудня 2018, тис. грн		
		(дата переходу на МСФЗ)			ПСБО	Коригування	МСФЗ
		ПСБО	Коригування	МСФЗ			
Основні засоби	1010	573	128	445	560	125	435

*Джерело: розробка автора

Додаток С

Наприклад, на 31 грудня 2018 року у складі основних засобів були два автомобіль і принтер, від яких не очікують надходження економічних вигод у майбутньому:

	автомобіль	принтер
Первісна вартість, грн.	600000	90000
Знос, грн.	450000	70000
Річна амортизація, грн	50000	10000

Автомобіль було списано з балансу у червні 2018 року, а принтер залишається у складі основних засобів на кінець 2018 року.

Для виключення вказаних об'єктів зі складу основних засобів слід зробити такі записи, грн.:

а) списання вартості об'єктів на початок року:

Дебет 44	«Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	170000
Дебет 131	«Знос основних засобів»	520000
Кредит 10	«Основні засоби»	690000

б) сторнується амортизація об'єктів нарахована у 2018 році, грн.

Дебет 93	рахунків відповідних витрат	35000
Кредит 131	«Знос основних засобів»	35000

в) сторнується списання об'єкта 1 у 2018 році:

Дебет 976	«Списання необоротних активів»	125000
Дебет 131	«Знос основних засобів»	475000
Кредит 10	«Основні засоби»	600000

В результаті трансформації група основних засобів може відрізнитися від класифікації основних засобів, встановленої податковими органами.

Додаток Т

Таблиця Т.1

Запропонована форма Балансу для малого підприємства

Назва статті за НП(С)БО 1	Назва статті за МСФЗ
---------------------------	----------------------

ТОВ «МТ-МЕД» згідно з вимогами МСФЗ

<i>1</i>	<i>2</i>
Актив	Актив
I. Необоротні активи: Нематеріальні активи Незавершені капітальні інвестиції Основні засоби Інвестиційна нерухомість Довгострокові біологічні активи Довгострокові фінансові інвестиції Довгострокова дебіторська заборгованість	I. Необоротні активи: Необоротні активи Нематеріальні активи Основні засоби Довгострокові фінансові інвестиції в асоційовані підприємства Довгострокова дебіторська заборгованість
Усього за розділом I	Усього за розділом I
II. Оборотні активи: Запаси: у тому числі готова продукція Поточні біологічні активи Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток Інша поточна дебіторська заборгованість Поточні фінансові інвестиції Гроші та їх еквіваленти Витрати майбутніх періодів Інші оборотні активи	II. Оборотні активи: Запаси Торговельна дебіторська заборгованість Інша поточна дебіторська заборгованість Гроші та їх еквіваленти Витрати майбутніх періодів
Усього за розділом II	Усього за розділом II
III. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	III. Необоротні активи, утримані для продажу
Баланс	Баланс
Пасив	Пасив
I. Власний капітал: Зареєстрований (пайовий) капітал Додатковий капітал Резервний капітал Нерозподілений капітал (непокритий збиток) Неоплачений капітал	I. Власний капітал: Статутний капітал Нерозподілений прибуток Інший сукупний дохід
Усього за розділом I	Усього за розділом I
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	II. Довгострокові зобов'язання

Продовження таблиці Т.1

<i>1</i>	<i>2</i>
III. Поточні зобов'язання: - Короткострокові кредити банків - Поточна кредиторська	III. Поточні зобов'язання: - Короткострокові кредити банків - Поточна кредиторська

заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями
<ul style="list-style-type: none"> - товари, роботи, послуги - розрахунками з бюджетом у тому числі з податку на прибуток - розрахунками зі страхування - розрахунками з оплати праці - Доходи майбутніх періодів - Інші поточні зобов'язання 	<ul style="list-style-type: none"> - Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги - Поточні зобов'язання з: <ul style="list-style-type: none"> Оплати праці податку на прибуток - Інші поточні зобов'язання
Усього за розділом III	Усього за розділом III
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-
Баланс	Баланс

**Джерело: власна розробка на основі [12,18,26]*

Запропонована форма Звіту про фінансові результати для малого підприємства згідно з вимогами МСФЗ для ТОВ «МТ-МЕД», тис.грн

Статті	За звітний період	За попередній період
Чистий дохід від реалізації		
Інші види доходу, у тому числі прибуток від участі в капіталі		
Собівартість реалізації		
Операційні витрати:		
– витрати на збут;		
– адміністративні витрати		
Інші витрати		
Сума податків, що підлягають сплаті		
Чистий прибуток (збиток)		

Джерело: власна розробка на основі [12,18,26]